

הצעת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020

פרק א': הגדלת סכום הוצאה הממשלתית

1. תיקון חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992 – הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית

דברי הסבר

הכלכלי העמוק שבו הוא מצוי עקב ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ויקנה לו ודאות לטווח הבינוני, עד חודש יוני 2021 (להלן – התכנית הכלכלית הנוספת).

הצעת חוק זו כוללת את הצעדים השונים שנכללים בתכנית הכלכלית הנוספת כמפורט להלן:

1. זכאות לדמי אבטלה – הענקת מענה סוציאלי לעובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום או שפוטרו בתקופת משבר הקורונה, באמצעות הארכת הזכאות לדמי אבטלה לכל הזכאים עד חודש יוני 2021.

2. מענק הסתגלות לבני 67 ומעלה – הענקת מענה סוציאלי לקבוצה אוכלוסייה זו שנפלטה משוק העבודה באופן פתאומי, באמצעות המשך קבלת מענקי הסתגלות עד תום שנת 2020.

3. סיוע לעצמאים – מתן מענק של עד 15,000 שקלים חדשים, אחת לחודשיים, לעצמאים אשר נפגעו כתוצאה מההתמודדות עם משבר הקורונה, כרשת ביטחון סוציאלית אישית נוסף על הסיוע שניתן לעסק, עד חודש יוני 2021.

4. סיוע לעסקים – הארכת מנגנון החזר הוצאות קבועות לעסקים אשר נפגעו ב-40% או יותר מהמחזור החודשי שלהם, והגדלת המענק המרבי ל-500,000 אלף שקלים חדשים לפעימה, וכן הוספת זכאות לעסקים בעלי מחזור של עד 100 מיליון שקלים חדשים שיעמרו בתנאים שנקבעו.

5. הארכת האפשרות לחיילים משוחררים להשתמש בכספי הפיקדון האישי שלהם לכל מטרה, והגדלת הסכומים שבהם יוכל לעשות שימוש.

6. מתן אפשרות למי שצברו כספים בקרנות השתלמות למשוך אותם גם לפני שחלפה התקופה הנדרשת מיום הפקדתם לראשונה, בלי שיחול עליהם מיסוי עודף, בתנאי שלא יעלו על סכום של 10,500 שקלים חדשים, כדי לאפשר להם מיצוי של מקורותיהם הכלכליים.

7. הגדלת ההוצאה התקציבית – הגדלת ההוצאה הממשלתית בשנים 2020 ו-2021 כדי לממן את הצעדים המוצעים לעיל, שנועדו לתת מענה למשק ולאפשר לו לצלוח את ההתמודדות עם משבר הקורונה, ואולם הגידול לא יהיה חלק מחישוב מגבלת ההוצאה לשנים הבאות, מכיוון שמדובר בהוצאות שצפויות להיות חד-פעמיות.

פרק א'

כללי חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק הפחתת

העולם, ובכלל זה ישראל, נמצא כעת בעיצומה של פנדמיה כתוצאה מהתפרצות והתפשטות נגיף קורונה SARS-CoV-2 הגורם למחלה COVID-19 (להלן – נגיף הקורונה או הנגיף). נכון להיום, אין באוכלוסיית ישראל חסינות נגד המחלה, אין חיסון שבאמצעותו ניתן לצמצם את התפשטותה ואין טיפול יעיל למחלה.

מאז תחילת התפרצות המגפה ולצורך צמצום ההדבקה והתפשטות הנגיף והתמודדות עם נגיף הקורונה הוטלו הגבלות שונות, בין השאר, על פתיחת מקומות עבודה ועל התייצבות של עובדים במקומות עבודתם, אשר לא אפשרו לקיים שגרת עבודה רגילה. עקב זאת, מעסיקים רבים הוציאו את עובדיהם לחופשה ללא תשלום או הודיעו על פיטוריהם. כך גם הוטלו מגבלות שונות על התנאים לפעילותם של מקומות הפתוחים לציבור, מסחר ועסקי בילוי ופנאי כדי לצמצם את סיכון ההדבקה במקומות אלה. נוסף על כך הוטלו מגבלות על פעילותם של מקומות ועסקים שבהם מתרחשת התקהלות משמעותית ובשל כך קיים חשש לבריאות הציבור. המגבלות האמורות שונות בהתאם להיקף התפשטות המחלה.

הפגיעה במשק כתוצאה מהגבלת התפשטות הנגיף צפויה לגרום לצמיחה שלילית של כ-6% ביחס לשנת 2019 וכן להשלכות פיסקליות משמעותיות נוספות.

כדי לסייע למשק להתמודד עם המשבר שנוצר בשל התפשטות נגיף הקורונה, יצאה הממשלה בתכנית כלכלית נרחבת, להתמודדות עם המשבר בארבעה רבדים מרכזיים: מתן מענה מידי למשרדי הממשלה, פריסת רשת ביטחון סוציאלית, הבטחת המשכיות עסקית והאצת המשק (להלן – התכנית הכלכלית).

המשבר גרם לעלייה עצומה במספר דורשי העבודה ושיעור הבלתי מועסקים והנעדרים זמנית מעבודתם עקב נגיף הקורונה עמד על כ-21% בממוצע בחודש מאי 2020. רובם של דורשי העבודה (כ-70% נכון לסוף חודש מאי) הם עובדים שיצאו לחופשה ללא תשלום.

לנוכח המשבר הבריאותי והכלכלי החמור נדרשה הממשלה להוציא סכומים ניכרים הן לטובת מיניעת התפשטות נגיף הקורונה וטיפול מידי בחולים שנדבקו בו, והן לצורך סיוע משמעותי למשק כדי לאפשר לו לצלוח את המשבר האמור, באמצעות סיוע כלכלי לאזרחים ולעסקים.

על רקע האמור ובהמשך לתכנית הכלכלית שנקבעה לחודשים הקודמים, גובשה תכנית כלכלית נוספת לצורך סיוע ממשלתי למשק אשר יאפשר לו להתמודד עם המשבר

¹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 45; התשע"ח, עמ' 280.

"(ב) על אף הוראות סעיף 6א, לשם מימון ההוצאות הדרושות להתמודדות עם המשבר שנוצר בשל התפשטות נגיף הקורונה (בפרק זה – משבר הקורונה), ולמטרה זו בלבד, רשאית הממשלה, בשנת התקציב 2020, להגדיל את סכום ההוצאה הממשלתית בשיעור נוסף על השיעור האמור בסעיף קטן (א) ובסעיף 6א, שלא יעלה על 18.82% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בשנת התקציב 2019 המחושב לפי סעיף 6א.

ד ב ר י ה ס ב ר

מגבלת ההוצאה (עד 2008, השנה שבה פרץ המשבר העולמי), שבהן התחזקה מאוד היציבות והאמינות הפיסקלית של ישראל ובכך היא תמכה בצמיחה גבוהה, בשיפור עקיב בשוק העבודה וביכולת לצלוח באופן מרשים את המשבר הכלכלי העולמי וזעזועים ביטחוניים רבים. בהתאם לכך, המשך הפחתת הגירעון ויחס החוב-תוצר בהתאם לעוגנים פיסקליים קשיחים חיונית לחיזוקה של כלכלת ישראל, ובפרט על ידי התחייבות לתוואי חוב-תוצר יורד בטווח הבינוני.

עם זאת, לעתים עולה הצורך לאן בין חיזוק האיתנות הפיסקלית לצורך עמידה במשברים בטווח הבינוני והארון ובין צורכי המשק בטווח הקצר. הדבר נכון במיוחד בשנים שבהן הצמיחה נמוכה יותר.

כפי שהוסבר בחלק הכללי של דברי ההסבר, הממשלה קבעה את התכנית הכלכלית כדי לסייע למשק להתמודד עם המשבר שנוצר בעקבות התפשטות נגיף הקורונה.

חלקים ראשונים של התכנית הכלכלית כללו הגדלה של מגבלת ההוצאה לשנת 2020. מאחר שבמועד קביעתה של התכנית הכלכלית עדיין לא אושר חוק התקציב לשנת 2020 פועלת הממשלה לפי סעיף 3ב לחוק-יסוד: משק המדינה, אשר קובע כי כל עוד לא התקבל חוק התקציב, תהיה הממשלה רשאית להוציא כל חודש סכום השווה לחלק השנים עשר מהתקציב השנתי הקודם, בתוספת הצמדה למדד המחירים לצרכן. לפיכך, אושרה הגדלת מגבלת ההוצאה לשנת 2020 בחוק-יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 והוראת שעה לשנת 2020) ובחוק-יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 הוראת שעה) (תיקון). בשל חקיקתו הצפויה בקרוב של חוק התקציב לשנת 2020, מוצע לעגן את הגדלת מגבלת ההוצאה לשנת 2020 שבהוראת השעה, גם במסגרת חוק הפחתת הגירעון כפי שיפורט להלן.

נוסף על כך, כאמור לעיל בחלק הכללי של דברי ההסבר, בהמשך לחלקים הראשונים של התכנית הכלכלית ובשל ההתפרצות המחודשת של משבר הקורונה, פורסמה ביום י"ז בתמוז התש"ף (9 ביולי 2020) התכנית הכלכלית הנוספת הכוללת גם צעדים ארוכי טווח למשק עד לחודש יוני 2021. מאחר שהתכנית הנוספת כוללת צעדים אשר יחולו גם בשנת 2021 ולנוכח מגבלות הנומרטור הקבועות בסעיף 4א לחוק יסודות התקציב, התשס"ה-1985, מוצע להגדיל את מגבלת ההוצאה לשנת 2021 במסגרת חוק הפחתת הגירעון, כפי שיפורט להלן. במקביל להצעת חוק

הגירעון). חוקק בשנת 1992 כדי לאפשר לממשלה לבנות את תקציב המדינה תוך שמירה על אחריות פיסקלית ויצירת מסגרת פיסקלית יציבה ואמינה שתאפשר למשק להתמודד בהצלחה עם זעזועים כלכליים בטווח הבינוני והארון. חוק זה קבע תקרת גירעון כאחוז מהתוצר, שיוצר מגבלה אפקטיבית על תקציב המדינה בעת בנייתו. בשנת 2004, בחוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית (תיקון מס' 6), התשס"ד-2004, נוספה לתקרת הגירעון מגבלה נוספת – מגבלת ההוצאה – המגדירה את שיעור הגידול המקסימלי המותר בתקציב המדינה בניכוי החזר חובות (למעט החזר חובות לביטוח לאומי), משנת תקציב מסוימת לשנת התקציב שאחריה (להלן – מגבלת ההוצאה).

מגבלת ההוצאה עברה כמה שינויים והתאמות בשנים מאז נחקקה, ובמיוחד בשנים האחרונות. על פי הנוסח האחרון של סעיף 6א לחוק הפחתת הגירעון שעודכן בחוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית (תיקון מס' 16), התשס"ז-2016, היקף הגידול השנתי הריאלי המקסימלי המותר בחוק האמור נקבע על פי נוסחה המשקללת את ממוצע גידול האוכלוסייה בשלוש השנים הקודמות בתוספת היחס בין 50% (יעד החוב-תוצר הרצוי לטווח הארוך) ליחס החוב-תוצר הידוע האחרון.

עקב השינויים התכופים במגבלת ההוצאה והתנהלות ממשלתית שכללה קבלת החלטות רבות בעלות משמעות תקציבית במהלך שנת התקציב, באופן שהעמיס התחייבויות רבות על התקציבים לשנים הבאות, תוקן ביום י"ח בכסלו התשע"ו (30 בנובמבר 2015) חוק יסודות התקציב, התשס"ה-1985, ובו נקבעו הוראות לעניין ה"נומרטור", בסעיף 4א לחוק האמור. תיקון זה נועד להגביל את יכולתה של הממשלה לקבל החלטות חדשות הכרוכות בהוצאה תקציבית בלא מציאת מקור תקציבי לכך. השימוש בנומרטור החל משנת 2016 כבר הוכיח את השפעתו בצמצום ההתחייבויות התקציביות שקיבלה הממשלה על עצמה מעבר למסגרת התקציב, ובהתאם לכך, היכולת לעמוד במגבלות התקציביות צפויה להמשיך ולהשתפר בשנים הקרובות, באופן שיצמצם בהדרגה גם את הצורך לבצע תיקונים בכללים הפיסקליים.

יצוין כי קביעת מגבלות פיסקליות נהוגה ברוב המדינות המפותחות בעולם. לעמידה במגבלות אלה חשיבות מכרעת בשמירה על אמינותה הפיסקלית של הממשלה, והן הוכיחו את יעילותן בשנים שלאחר חקיקת

(ג) הגידול בסכום ההוצאה הממשלתית כאמור בסעיף קטן (ב), לא יובא בחשבון כחלק מסכום ההוצאה הממשלתית בשנת 2020 לצורך חישוב סכום ההוצאה הממשלתית לפי סעיף 6א לשנים הבאות.”;

(2) אחרי סעיף 16 לחוק הפחתת הגירעון יבוא:

(א) על אף הוראות סעיף 6א, לשם מימון ההוצאות הדרושות להתמודדות עם משבר הקורונה, ולמטרה זו בלבד, רשאית הממשלה, בשנת התקציב 2021, להגדיל את סכום ההוצאה הממשלתית בשיעור נוסף על השיעור האמור בסעיף 6א, שלא יעלה על 10.16% ביחס לסכום ההוצאה הממשלתית בשנת התקציב 2020 המחושב לפי סעיף 6א.

”הוראת שעה לשנת 2021 – הגדלת סכום ההוצאה הממשלתית לשם התמודדות עם משבר הקורונה”

(ב) הגידול בסכום ההוצאה הממשלתית כאמור בסעיף קטן (א), לא יובא בחשבון כחלק מסכום ההוצאה הממשלתית בשנת 2021 לצורך חישוב סכום ההוצאה הממשלתית לפי סעיף 6א לשנים הבאות.”

פרק ב': ביטוח אבטלה

בחוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון מס' 216) (הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה), התש"ף-2020² (בחוק זה – תיקון 216):

(1) בסעיף 1, ברישה, במקום "י"ד בכסלו התשפ"א (30 בנובמבר 2020)" יבוא "כ"ה בחשוון התשפ"ב (31 באוקטובר 2021)";

(2) בפסקה (1), בסימן ה' בפרק ז' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995³, המובא בה –

תיקון חוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון מס' 216) (הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה)

ד ב ר י ה ס ב ר

הקורונה המפורטות בחוק זה. יצוין כי בשלב זה ישנה אי-ודאות קיצונית בנוגע להשפעת הגל הראשון של התפרצות נגיף הקורונה, מידת הפגיעה הכלכלית הגלובלית וקצב ההתאוששות של המשק ותוואי התחלואה העתידי והתפרצות התחלואה המחודשת, ולכן הסכומים המצוינים בחוק מהווים מסגרת מוערכת לצורך ההוצאות שנקבעו.

מאחר שגם עלויות אלה צפויות להיות חריגות, מוצע כי הגידול לא יהיה חלק מחישוב מגבלת ההוצאה לשנים הבאות.

לפרק ב'

כללי כדי לתת מענה סוציאלי למבוטחים שנפלטו משוק העבודה כתוצאה ממצב החירום בעקבות התפרצות נגיף הקורונה, וכדי שמענה זה יינתן בהקדם האפשרי ולפני חג הפסח, התקינה הממשלה ביום ב' בניסן התש"ף (27 במרס 2020) את תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה), התש"ף-2020 (להלן – תקש"ח לעניין ביטוח אבטלה), שבהן נקבעו התאמות בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), לשם מתן הקלות והטבות בעניין קבלת דמי אבטלה לעובדים שהעסקתם הופסקה בעקבות התפרצות נגיף הקורונה.

הממשלה תיקון לחוק יסוד: משק המדינה, במסגרת הצעת חוק יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 והוראת שעה לשנת 2020) (תיקון מס' 2).

סעיף 1 לפסקה (1)

לנוכח האמור ביחס לתכנית הכלכלית שעניינה הוצאה בשנת 2020, מוצע לתקן את חוק הפחתת הגירעון ולהגדיל את ההוצאה הממשלתית בשנת 2020 בשיעור נוסף של כ-18.82% כדי לממן את הצעדים שבוצעו, המעוגנים בהוראות השעה, וכן את הצעדים הנוספים הכלולים בחלק הנוסף של התכנית הכלכלית, וזאת, כאשר יאושר חוק התקציב לשנת הכספים 2020. מאחר שמדובר בעלויות חריגות, כפי שנועשה בעבר במקרים של הוצאות חריגות, מוצע כי הגידול לא יהיה חלק מחישוב מגבלת ההוצאה לשנים הבאות.

לפסקה (2)

בהתאם לאמור לעיל, ביחס להוצאות הצפויות לשנת 2021, מוצע לתקן את חוק הפחתת הגירעון ולהגדיל את ההוצאות הממשלתית בשנת 2021 בכ-10.16%, בעד ההוצאות של התכנית הכלכלית הנוספת, ובעבורן בלבד, ובמסגרתן העלויות הנדרשות להתמודדות עם משבר

² ס"ח התש"ף, עמ' 210.

³ ס"ח התשס"א, עמ' 158.

(1) בהגדרה התקופה הקובעת, במקום "כ"ו באב התש"ף (16 באוגוסט 2020) יבוא "כ" בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021) או עד 30 ימים לאחר המועד שבו פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כי שיעור הבלתי מועסקים החודשי בתקופת הקורונה פחת מ-7.5%, המוקדם מביניהם";

(2) אחרי ההגדרה "התקופה הקובעת" יבוא:

"שיעור הבלתי מועסקים החודשי בתקופת הקורונה" – שיעור הבלתי מועסקים בתוספת אחוז הנעדרים זמנית מעבודה כל השבוע בגלל סיבות הקשורות בקורונה מכוח העבודה, לפי הפרסום החודשי בירחון סקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה";

(ב) בסעיף 179ה(1), אחרי "30 ימים לפחות" יבוא "ולעניין התקופה שמיום כ"ג בתמוז התש"ף (15 ביולי 2020) ועד תום התקופה הקובעת 14 ימים לפחות";

(ג) אחרי סעיף 179 ו יבוא:

179. (א) לעניין חישוב דמי אבטלה והפחתת שיעור תקופת התשלום במקרים מיוחדים בעד דמי אבטלה לתקופה שמיום כ"ג בתמוז התש"ף (15 ביולי 2020) ועד תום התקופה הקובעת או עד 30 ימים לאחר המועד שבו פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כי שיעור הבלתי מועסקים החודשי בתקופת הקורונה פחת מ-10%, המוקדם מביניהם –	"הוראות מיוחדות לעניין חישוב דמי האבטלה
--	---

(1) יקראו את סעיף 167 כך שבמקום סעיף

קטן (ב) יראו כאילו נאמר:

ד ב ר י ה ס ב ר

התאמות בחוק הביטוח הלאומי והטבות שמטרתן להקל על מי שפוטר מעבודתו או הוצא לחופשה ללא תשלום (להלן בפרק זה – הפסקת העסקה) בעקבות התפשטות נגיף הקורונה, הכול כמפורט להלן, ובפירוט התיקון שמוצע לבצע:

(א) קיצור תקופת האכשרה לשם זכאות לדמי אבטלה – בסעיף 179ג לחוק הביטוח הלאומי נקבע כי מבטוח שהופסקה העסקתו בתקופה שבין יום ה' באדר התש"ף (1 במרס 2020) עד יום כ"ו באב התש"ף (16 באוגוסט 2020) (להלן בפרק זה – התקופה הקובעת) ולא זכאי לדמי אבטלה רק בשל כך שלא צבר תקופת אכשרה בת 12 חודשים, יהיה זכאי לדמי אבטלה בעד מחצית ממספר ימי האבטלה שלהם זכאי מי שצבר תקופת אכשרה מלאה, ובלבד שצבר תקופת אכשרה בת שישה חודשים לפחות ומתקיימים לגבי כל שאר תנאי הזכאות לדמי אבטלה לפי פרק ז' לחוק הביטוח הלאומי. מוצע להאריך את התקופה הקובעת עד יום כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021) או עד 30 ימים שלאחר פרסום הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כי שיעור הבלתי מועסקים במשק פחת מ-7.5% (להלן בפרק זה – הארכת התקופה הקובעת). לפי המוקדם מביניהם.

ביום ט"ו בתמוז התש"ף (7 ביולי 2020) אושר בכנסת חוק הביטוח הלאומי (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון מס' 216) (הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה). התש"ף–2020 (להלן – תיקון 216). בתיקון 216 עוגנו ההקלות וההטבות בעניין דמי האבטלה שניתנו בתקש"ח, וניתנו הטבות נוספות כפי שיפורט להלן. הארכת ההטבות נקבעה בתיקון עד ליום כ"ו באב התש"ף (16 באוגוסט 2020).

סעיף 2 לפסקה (1)

מוצע לתקן את המועד שבו יחול תיקון 216 כך שיארך תוקפו מיום י"ד בכסלו התשפ"א (30 בנובמבר 2020) עד יום כ"ה בחשוון התשפ"א (31 באוקטובר 2021). זאת כדי לאפשר למוסד לביטוח לאומי לשלם את ההטבות השונות בתיקון כמה חודשים לאחר התקופה שלגביה ההטבות ניתנות, בדומה לנוסח הנוכחי של תיקון 216.

לפסקה (2)

מוצע לתקן את הוראת השעה המעוגנת בתיקון 216 שבה נוסף סימן ה' בפרק ז' לחוק הביטוח הלאומי, שעניינו הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה החדש. סימן זה כולל כמה

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), סכום דמי האבטלה ליום לא יעלה על סכום השווה לשכר הממוצע מחולק ב־25";

(2) סעיף 171א לא ייקרא;

(3) יקראו את סעיף 176א(ז) כך שבמקום "167(ב)2" יבוא "167(ב)".

(ב) פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כי שיעור הבלתי מועסקים החודשי בתקופת הקורונה פחת מ־10% אך לא פחת מ־7.5%, יעמדו דמי האבטלה למי שזכאי לדמי אבטלה לפי סימן זה, החל מ־30 ימים שלאחר הפרסום ועד תום התקופה הקובעת, על 75% משיעורם ערב הודעת הלשכה כאמור לפי סימן זה.

פרק ג': מענק לבני 67 ומעלה

בחוק מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש), התש"ף–2020⁴ –

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "הכנסה" יבוא:

"הפסקת העסקה" – הפסקת העסקה כאמור בסעיף 1(ג);

3. תיקון חוק מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש)

ד ב ר י ה ס ב ר

ותקופת החל"ת היא תקופה רצופה של 30 ימים לפחות. מוצע בתיקון זה להקל את התנאי ולקבוע כי תקופת החל"ת שתידרש מיום כ"ג בתמוז התש"ף (15 ביולי 2020) ועד תום תקופת הארכה תהיה תקופה רציפה של 14 ימים לפחות.

(1) **חישוב דמי אבטלה** – כיום, דמי האבטלה מופחתים למובטלים שאינם עובדים זמן ממושך, בהתאם לסעיפים 167(ב) ו־171א לחוק הביטוח הלאומי. עקב המצב, המביא לאבטלה ממושכת, מוצע לבטל הפחתה זו למשך התקופה שמיום כ"ג בתמוז התש"ף (15 ביולי 2020) ועד תום התקופה הקובעת או עד 30 ימים שלאחר פרסום הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כי שיעור הבלתי מועסקים פחת מ־10%, המוקדם מביניהם.

לעניין התקופה שבה שיעור הבלתי מועסקים פחת מ־10% אך לא פחת מ־7.5% – אם הודיעה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כי שיעור הבלתי מועסקים פחת מ־10% אך לא פחת מ־7.5%, מוצע כי יחושבו דמי האבטלה באופן רגיל ולא כפי שתואר לעיל, ואולם מוצע כי דמי האבטלה למי שזכאי לדמי אבטלה לפי סימן זה, מ־30 ימים שלאחר מועד ההודעה ועד תום התקופה הקובעת יעמדו על 75% משיעורם ערב הודעת הלשכה כאמור לפי סימן זה.

לפרק ג'

כללי כדי לסייע לבני 67 ומעלה שנפלטו משוק העבודה כך שתניתן להם האפשרות להסתגל לעובדה שנפלטו באופן פתאומי משוק העבודה כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה החדש בישראל, ביום ב' בניסן התש"ף (27 במרס 2020) התקינה הממשלה את תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה), התש"ף–2020 (להלן – תקנות מענק הסתגלות).

(ב) **הארכת תקופת התשלום המרבית לדמי האבטלה** – בסעיף 171ד נקבע כי מבוטח שתקופת התשלום המרבית הקבועה לגביו לפי סעיפים 171 או 171א או 179 לחוק הביטוח הלאומי לעניין ביטוח אבטלה, הסתיימה במהלך התקופה הקובעת, או שהעסקתו הופסקה בתקופה הקובעת ואולם תקופת התשלום המרבית הקבועה לגביו לפי סעיפים 171, 171א או 179 הסתיימה לפני תחילתה של התקופה הקובעת, או מי שהסתיימה תקופת התשלום המרבית הקבועה לגביו בחודשים ינואר או פברואר 2020, זכאי להארכת תקופת התשלום המרבית לדמי אבטלה עד יום כ"ו באב התש"ף (16 באוגוסט 2020). בשל הארכת התקופה הקובעת, הטבה זו תוארך עד תום ההארכה.

(ג) **ביטול אי-תשלום דמי אבטלה בעד חמישה ימי אבטלה בין תקופות אבטלה** – סעיף 172 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי לא ישולמו דמי אבטלה בעד חמשת ימי האבטלה הראשונים, מכל תקופה של ארבעה חודשים רצופים. בתיקון 216 נקבע כי בין תקופות אבטלה לא יקוּווו חמישה ימים. בהתאם להארכת התקופה הקובעת, הטבה זו תוארך עד תום ההארכה.

(ד) **ביטול קיוּווו כפל קצבאות** – בתיקון 216 נקבעו הוראות ולפיהן לא יראו את דמי האבטלה כהכנסת עבודה לעניין קצבאות נכות כללית, אורח ותיק, שאירים, הבטחת הכנסה ומוזנות, ובהתאם לכך לא יקוּווו קצבאות אלה בשל דמי האבטלה. בהתאם להארכת התקופה הקובעת, הטבה זו תוארך כאמור.

תשלום דמי אבטלה לעובד שהוצא לחופשה ללא תשלום – בתיקון 216 עוגן במפורש כי תשלום דמי אבטלה לעובד שהוצא לחופשה ללא תשלום (להלן – חל"ת), ביוזמת מעסיקו, יינתן רק אם העובד אינו זכאי לשכר

⁴ ס"ח התש"ף, עמ' 158.

(2) בסעיף 2, בפסקה (1) –

(א) ברישה, במקום "יום כ"ו באב התש"ף (16 באוגוסט 2020)", יבוא "יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020)";

(ב) בפסקת משנה (ג), אחרי "30 ימים לפחות" יבוא "ולעניין מענק הסתגלות מיוחד לפי סעיף 8 – הוא פוטר מעבודתו בשל התפרצות נגיף הקורונה או הוצא לחופשה ללא תשלום ביוזמת מעסיקו לתקופה רצופה של 14 ימים לפחות בשל התפרצות נגיף הקורונה";

(ג) בפסקה (2), בסופה יבוא "לראשונה";

(3) במקום סעיף 8 יבוא:

"מענק הסתגלות מיוחד בעד החודשים אוגוסט 2020 עד דצמבר 2020 (להלן – חודש הזכאות), ישולם למי שמתקיים לגביו אחד מאלה:

(1) הוא היה זכאי למענק הסתגלות מיוחד בעד החודש הקודם לחודש הזכאות והיה מחוסר עבודה גם במהלך כל חודש הזכאות;

(2) העסקתו הופסקה במהלך חודש הזכאות, והוא היה מחוסר עבודה מיום הפסקת העסקתו עד תום חודש הזכאות.

(ב) סכום המענק לפי סעיף זה ייקבע לפי הכנסתו של הזכאי בעד חודש הזכאות, כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) מי שהכנסתו בחודש הזכאות אינה עולה על 2,000 שקלים חדשים – 4,000 שקלים חדשים;

(2) מי שהכנסתו בחודש הזכאות עולה על 2,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 3,000 שקלים חדשים – 3,000 שקלים חדשים;

ד ב ר י ה ס ב ר

העובדה שחיפוש עבודה לבני 67 ומעלה בתקופה זו היא קשה במיוחד, וכדי לתת מענה סוציאלי לחודשים הקרובים לאוכלוסייה זו, מוצע להאריך את תקופת הזכאות למענק מלא וחלקי, כך שתחול גם על כל חודש אוגוסט, עד לסוף חודש דצמבר 2020.

סעיף 3 לפסקאות (1) ו-(2)

מוצע להגדיר מהי הפסקת עבודה. בהגדרה הפסקת עבודה מוצע להפחית את התקופה של הוצאה לחופשה ללא תשלום המזכה במענק לתקופה הנוספת, מ-30 ימים ל-14 ימים, וזאת כדי להקל על אוכלוסיית הזכאים ולהרחיבה.

לפסקאות (3) ו-(4)

מוצע להאריך את התקופה לתשלום המענק המלא והחלקי בעד חודש אוגוסט כולו, עד לחודש דצמבר 2020. כמו כן, מוצע לקבוע כי תנאי לתשלום המענק יהיה שהעובד פוטר או הוצא לחופשה ללא תשלום בשל התפרצות מגפת הקורונה, כדי לוודא שלא יינתן מענק בשל

בתקנות מענק הסתגלות נקבע כי ישולם מענק הסתגלות מיוחד לזכאים לפי התקנות שהופסקה עבודתם בחודשים מרס ואפריל 2020. סכום המענק תלוי בהכנסת הזכאים לאחר הפסקת העסקתם, כך שסכום המענק בעד חודש מרס לא יעלה על 2,000 שקלים חדשים, וסכום המענק בעד חודש אפריל לא יעלה על 4,000 שקלים חדשים. ביום ל' בניסן התש"ף (24 באפריל 2020) התקבל בממשלה תיקון לתקנות מענק הסתגלות ונוסף לתקנות האמורות מענק לחודש מאי שלא יעלה על 4,000 ש"ח.

ביום כ' בתמוז התש"ף (30 ביוני 2020) פורסם חוק מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020, שעיגן בחוק את תשלום המענקים שניתנו בתקנות מענק הסתגלות, וכן תשלום מענק חלקי בעד חודש מאי 2020, וכן תשלום מענק מלא וחלקי בעד חודשים יוני, יולי ומחצית מחודש אוגוסט.

עקב התפרצות הגל השני של מגפת הקורונה, ולנוכח השבת מקצת מן ההגבלות החלות על מקומות עבודה על ידי הממשלה לצורך צמצום התפשטות המגפה, ולנוכח

(3) מי שהכנסתו בחודש הזכאות עולה על 3,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 4,000 שקלים חדשים – 2,000 שקלים חדשים;

(4) מי שהכנסתו בחודש הזכאות עולה על 4,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 5,000 שקלים חדשים – 1,000 שקלים חדשים.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), מענק הסתגלות מיוחד בשיעור חלקי בעד חודש הזכאות ישולם למי שמועד הפסקת העסקתו חל ביום ה' באדר התש"ף (1 במרס 2020) או לאחריו וחזר לעבוד בחודש הזכאות; סכום המענק יהיה שווה למכפלת הסכום שנקבע לזכאי לפי סעיף קטן (ב), במספר הימים שחלפו באותו חודש לפני שחזר לעבוד, לחלק במספר הימים בחודש הזכאות.";

(4) בסעיף 9(א)(6), בסופו יבוא "ובמענקים המשתלמים לפי סעיף 8 – הצהרת המעסיק והצהרת העובד כי העובד פוטר או הוצא לחופשה ללא תשלום בשל התפרצות נגיף הקורונה";

(5) בסעיף 14, ברישה, במקום "י"ד בכסלו התשפ"א (30 בנובמבר 2020)" יבוא "כ' באב התשפ"א (29 ביולי 2021)".

פרק ד': פיקדון חיילים משוחררים

בחוק קליטת חיילים משוחררים (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון מס' 20) (מימוש חלק מהפיקדון לכל מטרה), התש"ף-2020⁵ –

(1) בסעיף 1 –

(א) ברישה, במקום "ב' בחשוון התש"ף (20 באוקטובר 2020)" יבוא "כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021)";

(ב) בסעיף 18 לחוק לקליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994⁶, המובא בו –

(1) בפסקה (1), במקום "5,300" יבוא "11,000";

(2) בפסקה (2) –

(א) במקום "18 חודשים" יבוא "18 חודשים או יותר";

(ב) במקום "3,500" יבוא "7,500";

4. תיקון חוק קליטת חיילים משוחררים (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון מס' 20) (מימוש חלק מהפיקדון לכל מטרה)

ד ב ר י ה ס ב ר

לפרק ד'

סעיף 4 חוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994 (להלן – חוק קליטת חיילים משוחררים), קובע זכאות של כל חייל משוחרר, בהגדרתו בחוק קליטת חיילים משוחררים (להלן – חייל משוחרר), לפיקדון. גובה הפיקדון נקבע לפי סוג השירות ומשכו. ניתן לממש את הזכאות לקבל את כספי הפיקדון בחמש השנים הראשונות ממועד השחרור, לאחת המטרות הקבועות בחוק קליטת חיילים משוחררים. לאחר מכן יתרת כספי הפיקדון מועברת לחשבוננו של החייל המשוחרר.

פיקדון מחמת הגעה לגיל פרישה. לצורך הוכחת תנאי זה יהיה הן על העובד שהופסקה עבודתו והן על המעביד להצהיר כי זו סיבת הפסקת העבודה.

לפסקה (5)

מוצע להאריך את התקופה שבה האוצר משפה את ביטוח לאומי על הוצאותיו לפי חוק מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020, עד לסוף חודש יולי 2021, וזאת בשל העובדה שניתן להגיש בקשות לביטוח לאומי לפי חוק הזה עד סוף חודש יוני 2021.

⁵ ס"ח התש"ף, עמ' 220.

⁶ ס"ח התשנ"ד, עמ' 132; התשע"ז, עמ' 1019.

פרק ה': קרנות השתלמות

5. בתקופה שמיום כ"ג בתמוז התש"פ (15 ביולי 2020) עד יום א' בשבט התשפ"א (14 בינואר 2021) יקראו את סעיף 9 לפקודת מס הכנסה⁷, כך שאחרי פסקה (16ב) יבוא:
- "(א16ג) (א) סכומים שלא יעלו על 10,500 שקלים חדשים בחודש מסוים, שמשך עובד מחשבונו בקרן השתלמות או שמשך יחיד מחשבונו בקרן השתלמות לעצמאים כהגדרתה בסעיף 17(א5), לרבות הפרשי הצמדה, וכן ריבית ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה המוטבת, והכול אם לא חלפו 6 שנים ממועד התשלום הראשון לאותו החשבון, ולגבי עובד או יחיד שהגיע לגיל הפרישה – אם לא חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון לאותו חשבון, ובלבד שהתקיים אחד מאלה לפחות:
- (1) העובד או בן זוגו או בן זוגו של היחיד פוטר מעבודתו או יצא לחופשה ללא תשלום במהלך התקופה שמיום ה' באדר התש"פ (1 במרס 2020) עד ליום שבו הוגשה בקשת המשיכה לחברה המנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על קופות גמל (בפסקה זו – החברה המנהלת), והעובד או היחיד הגיש לעניין זה הצהרה לחברה המנהלת יחד עם בקשת המשיכה;

ד ב ר י ה ס ב ר

זכות זו עומדת לכל אחד מהחייילים המשוחררים ונתונה להחלטתו, והוא זכאי כמובן לשמור על זכותו למימוש כספי הפיקודון במועד מאוחר יותר בהתאם למטרות הקבועות כבר היום בחוק קליטת חיילים משוחררים. מובהר כי חייל משוחרר לא יידרש להוכיח לצורך מימוש הכספים עמידה בתנאים כלשהם, זולת עצם הזכאות לפיקודון.

נוסף על כך, בשל הארכת תקופת ההסדר שנקבעה בהוראת שעה, מוצע לבטל את סעיף 2 שבה.

לפרק ה'

סעיף 5 מטרת פרק זה היא לסייע לעובדים אשר נפלטו משוק העבודה ולעצמאים שנקלעו לקושי כלכלי, ולאפשר להם למשוך כספים מקרן ההשתלמות שלהם בפטור ממס אף על פי שלא הגיעה נקודת הזמן למשיכת הכספים, וזאת בלי לפגוע בוותק של כספי העובד או העצמאי שנותרו בקרן ההשתלמות לאחר המשיכה, כך שאם נפתח לו חשבון בקרן השתלמות שנייה יראו את שני החשבונות כחשבון אחד.

מוצע לקבוע את ההסדר בהוראת שעה לתקופה של חצי שנה, מיום כ"ג בתמוז התש"פ (15 ביולי 2020) עד יום א' בשבט התשפ"א (14 בינואר 2021), ובמהלכה יקראו את פקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה) כך שלסעיף 9 לפקודה, שעניינו הכנסות פטורות ממס תיווסף פסקה (א16ג).

מוצע לקבוע בסעיף קטן (א) לפסקה (א16ג) כי משיכה של עד 10,500 ש"ח מדי חודש, כגובה השכר הממוצע במשק, מקרנות השתלמות שאינן נזילות (קרי, טרם חלפו 6 שנים ממועד התשלום הראשון אליהן, ולמי שהגיע לגיל

בחוק קליטת חיילים משוחררים (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון מס' 20) (מימוש חלק מהפיקודון – לכל מטרה), התש"פ–2020, שאושר בכנסת ביום י"ד בתמוז התש"פ (6 ביולי 2020) (להלן – הוראת השעה), הוחלט כי בתקופה שמיום כ"ח בתמוז התש"פ (20 ביולי 2020) עד יום ב' בחשוון התש"פ (20 באוקטובר 2020) חייל משוחרר שביום כ"ח בתמוז התש"פ (20 ביולי 2020) (להלן – יום התחילה) טרם חלפו 18 חודשים ממועד שחרורו משירות סדיר, יוכל להשתמש ביתרת הפיקודון העומדת לזכותו עד לסכום של 5,300 שקלים חדשים, לכל מטרה שהיא. כמו כן, הוחלט כי בתקופה האמורה חייל משוחרר שביום התחילה חלפו 18 חודשים ממועד שחרורו משירות סדיר יוכל להשתמש ביתרת הפיקודון העומדת לזכותו, עד לסכום של 3,500 שקלים חדשים, לכל מטרה שהיא.

מוצע להאריך את התקופה האמורה ולהגדיל את הסכומים האמורים כך שבתקופה שמיום התחילה ועד יום כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021) יוכל חייל משוחרר שביום התחילה טרם חלפו 18 חודשים ממועד שחרורו משירות סדיר להשתמש ב־5,700 שקלים חדשים נוספים מיתרת הפיקודון העומדת לזכותו לכל מטרה שהיא, כך שגובה הסכום הכולל לשימוש מיתרת הפיקודון לכל מטרה יעמוד על 11,000 שקלים חדשים. כמו כן יוכל חייל משוחרר שביום התחילה חלפו 18 חודשים או יותר ממועד שחרורו משירות סדיר, להשתמש ב־4,000 שקלים חדשים נוספים מיתרת הפיקודון העומדת לזכותו, כך שגובה הסכום הכולל לשימוש מיתרת הפיקודון לכל מטרה יעמוד על 7,500 שקלים חדשים.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשס"ה, עמ' 52.

(2) הכנסתם החייבת החודשית הממוצעת של העובד ובן זוגו או היחיד ובן זוגו, לפי סעיף 2(1) ו-2(2), מיום ה' באדר התש"פ (1 במרס 2020) עד תום החודש שקדם ליום שבו הגיש העובד או היחיד את בקשת המשיכה לחברה המנהלת, פחתה ביחס להכנסתם החייבת החודשית הממוצעת של העובד ובן זוגו או היחיד ובן זוגו, לפי העניין, לפי סעיף 2(1) ו-2(2). בשנת 2019, והעובד או היחיד הגיש לעניין זה הצהרה לחברה המנהלת יחד עם בקשת המשיכה;

לעניין זה, "מועד התשלום הראשון" ו"הפקדה מוטבת" – כהגדרתם בפסקאות (א16) ו-16(ב), לפי העניין;

(ב) לא יראו במשיכת סכומים לפי פסקה זו כמשיכה בפטור ממש לעניין תנאים שבהם חשבונות שונים של עובד בקרן השתלמות אחת או יותר ייחשבו לחשבון אחד כפי שנקבעו בתקנות לפי פסקה (א16)(ד):".

ד ב ר י ה ס ב ר

נוסף על כך, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ב) לפסקה (ג16) כי משיכה זו לא תביא לפגיעה בוותק של כספי העובד או העצמאי בקשר לתקופות האמורות, וזאת בהתייחס לכספים שלא יימשכו בידי העמית לפי הוראת השעה המוצעת.

הוראה זו נועדה להתגבר על התנאי שלא נמשכו כספים בפטור ממש מחשבונו של עובד בקרן ההשתלמות, תנאי שנקבע בתקנה 1(א) ו-2(2) לתקנות מס הכנסה (כללים לתנאים שבהם חשבונות שונים בקרן השתלמות ייחשבו לחשבון אחד). התשנ"ג-1993, בתנאים שקבע שר האוצר לכך ששני חשבונות שונים של עובד בקרן השתלמות ייחשבו לחשבון אחד.

התקנות האמורות נקבעו לעניין עובד בתוקף סמכותו של שר האוצר לפי סעיף 9(א16)(ד) לפקודה, והוחלו בסעיף 9(ב16)(ב) לפקודה גם לעניין עצמאי.

הפרישה – טרם חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון אליהן, תהיה פטורה ממש, והכול אם התקיים אחד מאלה לפחות:

(1) העובד או בן זוגו או בן זוגו של היחיד פוטר מעבודתו או יצא לחופשה ללא תשלום במהלך התקופה שמיום ה' באדר התש"פ (1 במרס 2020) עד ליום שבו הוגשה בקשת המשיכה לחברה המנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים קופות גמל, התשס"ה-2005 (להלן – החברה המנהלת), והעובד או היחיד הגיש לעניין זה הצהרה לחברה המנהלת יחד עם בקשת המשיכה;

(2) הכנסתם החייבת החודשית הממוצעת של העובד ובן זוגו או היחיד ובן זוגו, לפי סעיף 2(1) ו-2(2), מיום ה' באדר התש"פ (1 במרס 2020) עד תום החודש שקדם ליום שבו הגיש העובד או היחיד את בקשת המשיכה לחברה המנהלת, פחתה ביחס להכנסתם החייבת החודשית הממוצעת של העובד ובן זוגו או היחיד ובן זוגו, לפי העניין, לפי סעיף 2(1) ו-2(2). בשנת 2019, והעובד או היחיד הגיש לעניין זה הצהרה לחברה המנהלת יחד עם בקשת המשיכה.

פרק ו': מענקי סיוע לעצמאי ולשכיר בעל שליטה בחברת מעטים

תיקון חוק
להגדלת שיעור
ההשתתפות בכוח
העבודה ולצמצום
פערים חברתיים
(מענק עבודה) –
הוראת שעה

6. בתקופה של שנתיים מיום פרסומו של חוק זה, יקראו את חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007⁸ (להלן – חוק להגדלת שיעור ההשתתפות), כך –

(1) בסעיף ו(א), ברישה, בסופה יבוא "ולמעט בפרק ג'3";

(2) אחרי סעיף 18 כג יבוא:

**"פרק ג'3: מענקי סיוע לעצמאי ולשכיר בעל שליטה בחברת מעטים,
בעד תקופות הזכאות, לשם סיוע בהתמודדות עם נגיף הקורונה**

הגדרות 18כב. בפרק זה –

"בן זוג" – מי שהיה במשך כל שנת המס בן זוג כמשמעותו
בחוק מיסוי מקרקעין;

ד ב ר י ה ס ב ר

על רקע הפגיעה הקשה באוכלוסיות האמורות בשל המשך התפשטותו של נגיף הקורונה והחלטות הממשלה בנוגע לחידוש ההגבלות על פתיחת עסקים וניהולם, מוצע לקבוע תנאים והוראות למתן מענק דו-חודשי לעצמאי ולשכיר בעל שליטה, בעד החודשים מאי 2020 עד יוני 2021, אשר יינתן לתקופות הזכאות ששר האוצר יקבע בצו כי יינתנו בעדן מענקים.

סעיף 6 ההסדר המוצע בפרק זה, המתקן את החוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007 (להלן – חוק מענק עבודה), יעמוד בתוקפו לתקופה של שנתיים מיום פרסומו של חוק זה.

לפסקה (1)

מוצע לקבוע כי סעיף ההגדרות לחוק מענק עבודה לא יחול על הוראות פרק ג'3 המוצע.

לפסקה (2) – כללי

מוצע להוסיף בחוק מענק עבודה את פרק ג'3, ובו הוראות לעניין מענקי סיוע לעצמאי ולשכיר בעל שליטה, בעד תקופות זכאות כהגדרתן המוצעת, לשם סיוע בהתמודדות עם נגיף הקורונה.

לסעיף 18כב המוצע

מוצע להגדיר מונחים שונים שמשמשים לצורך פרק ג'3 המוצע.

להגדרה "בן זוג" – מוצע להגדיר "בן זוג" לפי המשמעות הנודעת לו בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963, הכוללת גם בני זוג שהם ידועים בציבור. נוסף על כך, מאחר שלצורך חישוב הכנסה חייבת של עצמאי מביאים בחשבון גם הכנסות מסוימות של בן הזוג, מוצע לקבוע שלעניין זה יתחשבו במי שהיה במשך כל השנה בן זוג.

לפרק ו'

כללי על רקע התפשטות נגיף הקורונה בישראל, הכריז משרד הבריאות על המחלה הנגרמת על ידי הנגיף כמחלה מידבקת מסוכנת. לצורך מניעת התפשטות המחלה ושמירה על בריאות הציבור, הטילה הממשלה הגבלות משמעותיות, בין השאר, על פתיחת מקומות עבודה וכן על התייצבות של עובדים במקומות עבודתם. הגבלות אלה יחד עם המשך התפשטות הנגיף והחשש הבריאותי הנלווה לכך, אינם מאפשרים לקיים שגרת עבודה רגילה והביאו לצמצום משמעותי של הפעילות העסקית של חלק ניכר מענפי המגזר העסקי.

במסגרת המאמצים לצמצם את הפגיעה הכלכלית בעסקים ובמסקי בית שנגרמה כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה, החלה הממשלה בחודש אפריל 2020 במתן מענקי תמיכה. ביום ח' בניסן התש"ף (2 באפריל 2020) פורסמו תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק סיוע לעצמאיים), התש"ף-2020, שבמסגרתן ניתן סיוע לעצמאיים בשל ההשלכה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה בחודשים מרס ואפריל 2020. על רקע השפעתו המתמשכת של נגיף הקורונה והפגיעה שנגרמה לאוכלוסיית העצמאיים כתוצאה מהתפשטותו, פורסמו ביום ל' בניסן התש"ף (24 באפריל 2020), תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (מענק סיוע לעצמאיים ולשכירים בעלי שליטה בחברת מעטים), התש"ף-2020 (להלן – תקנות שעת חירום פעימה שנייה), שבמסגרתן ניתן סיוע נוסף לאוכלוסיית העצמאיים ולשכירים בעלי שליטה בחברת מעטים (להלן – שכירים בעלי שליטה), אשר אינם זכאים לדמי אבטלה, בשל ההשלכה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה בחודשים מרס עד יוני 2020. ביום כ' בתמוז התש"ף (12 ביולי 2020) אישרה הממשלה מתן מענק נוסף לעצמאיים ולשכירים בעלי שליטה בעד חודשים מאי ויוני 2020, המשולם למי שהגיש בקשה לקבלת מענק לפי תקנות שעת חירום פעימה שנייה ונמצא כי הוא זכאי לקבלת המענק, בסכום שלו היה זכאי לפי תקנות שעת החירום ועד לסך של 7,500 ש"ח.

⁸ ס"ח התשס"ח, עמ' 84; התשע"ט, עמ' 134; ק"ת התש"ף, עמ' 1222.

"החלטת הממשלה" – החלטת הממשלה מיום כ' בתמוז התש"ף (12 ביולי 2020) בדבר מתן מענק נוסף לעצמאים ולשכירים בעלי שליטה בחברת מעטים בעד חודשים מאי ויוני 2020;

"הכנסה חודשית ממוצעת מעסק" – סכום ההכנסה החייבת מעסק לשנת המס 2018, ולגבי עצמאי בעל עסק חדש – סכום ההכנסה החייבת מעסק לשנת המס 2019, מחולק במספר החודשים שבהם עסק העצמאי בעסק או במשלח יד בשנת המס 2018 או 2019, לפי העניין;

"הכנסה חייבת" – הכנסה לאחר הניכויים שהותרו ממנה לפי כל דין ולפני הקיזוזים והפטורים שהותרו ממנה לפי כל דין, למעט רווח הון;

"הכנסה חייבת מעסק" – הכנסה חייבת לפי סעיף 2(1) לפקודה שהיא הכנסה מיגיעה אישית, לרבות דמי לידה המשתלמים לפי סימן ג' בפרק ג' לחוק הביטוח הלאומי וגמלה לשמירת היריון המשתלמת לפי סימן ה' בפרק ג' לחוק האמור, ולרבות תגמול בעד ימי שירות במילואים המשתלם לפי פרק י"ב לחוק הביטוח הלאומי;

"הכנסה מיגיעה אישית" – כמשמעותה בפקודה, למעט הכנסה המנויה בפסקאות (1) עד (7) להגדרה "הכנסה מיגיעה אישית" בפקודה;

"הכנסת עבודה" – הכנסת עבודה לפי סעיף 2(2) לפקודה, לרבות דמי לידה המשתלמים לפי סימן ג' בפרק ג' לחוק הביטוח הלאומי וגמלה לשמירת היריון המשתלמת לפי סימן ה' בפרק ג' לחוק האמור, ולרבות תגמול בעד ימי שירות במילואים המשתלם לפי פרק י"ב לחוק הביטוח הלאומי;

"הכנסת עבודה חודשית ממוצעת" – סכום הכנסת עבודה בשנת המס 2018 ששילמה חברת מעטים לשכיר בעל שליטה בה, ולגבי שכיר בעל שליטה בחברת מעטים חדשה – סכום הכנסת העבודה כאמור בשנת המס 2019, מחולק במספר החודשים שבהם עבד השכיר בעל השליטה בחברה בשנת המס 2018 או 2019, לפי העניין;

ד ב ר י ה ס ב ר

להגדרות "הכנסה חודשית ממוצעת מעסק", "הכנסה חייבת", "הכנסה חייבת מעסק", "הכנסה מיגיעה אישית", "הכנסת עבודה", "הכנסת עבודה חודשית ממוצעת", "חברת מעטים", "חברת מעטים חדשה" – ההגדרות של מונחים אלה דומות להגדרות הקיימות בפרק ג' לחוק מענק עבודה.

להגדרה "החלטת הממשלה" – מוצע להגדיר את החלטת הממשלה מיום כ' בתמוז התש"ף (12 ביולי 2020), שעניינה מתן מענק נוסף לעצמאים ולשכירים בעלי שליטה בחברת מעטים, בעד חודשים מאי ויוני 2020. זאת, לצורך החלת הוראות פרק ג' המוצע על המענק הנוסף כאמור ולצורך קביעת הוראות לגבי הפחתת סכום המענק ששולם לפי החלטת הממשלה, אם שולם כזה, מסכום המענק שישולם לפי הוראות פרק ג', בעד חודשים מאי עד יוני 2020.

"חברת מעטים" – חברה תושבת ישראל שהיא חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה, אשר עסקה בעסק או במשלח יד לפני יום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020) ובמהלך התקופה הקובעת, לפחות;

"חברת מעטים חדשה" – חברת מעטים שמתקיים לגביה אחד מאלה:

(1) היא החלה לעסוק בעסק או במשלח יד בשנת 2019;

(2) היא החלה לעסוק בעסק או במשלח יד בשנת 2018, ובאותה שנה לא שילמה החברה הכנסת עבודה לשכיר בעל שליטה בה;

"חוק הביטוח הלאומי" – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁹;

"חוק מיסוי מקרקעין" – חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963¹⁰;

"חוק מס ערך מוסף" – חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975¹¹;
"המנהל" – כהגדרתו בפקודה;

"ניכויים" – כמשמעותם בהגדרה "הכנסה מעסק או ממשלח יד" שבסעיף 1;

"הפקודה" – פקודת מס הכנסה¹²;

"עצמאי" – יחיד שהוא תושב ישראל, שעסק בעסק או במשלח יד לפני יום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020) ובמהלך התקופה הקובעת, לפחות;

"עצמאי בעל עסק חדש" – עצמאי שמתקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא החל לעסוק בעסק או במשלח יד בשנת 2019;

(2) היו לו בשנת 2018 הפסדים לפי סעיף 28(א) לפקודה;

"רווח הון" – כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה, לרבות שבח כמשמעותו לפי סעיף 6 לחוק מיסוי מקרקעין;

"שכיר בעל שליטה בחברת מעטים" – יחיד שלפני יום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020) ובמהלך התקופה הקובעת, לפחות, מתקיימים לגביו שניים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

מענק למרבית העצמאים, מוצע להגדיר עצמאי בעל עסק חדש כעצמאי שהחל לעסוק בעסק או במשלח יד בשנת 2019. כמו כן וכדי שלא לבלול תקופות שבהן לא היו לעצמאי הכנסות, מוצע לראות במי שהיו לו בשנת 2018 הפסדים לפי סעיף 28(א) לפקודה, כמי שהחל לעסוק בעסק או במשלח יד בשנת 2019.

להגדרה "עצמאי" – מוצע להגדירו כיחיד שהוא תושב ישראל, שעסק בעסק או במשלח יד לפני יום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020), ובמהלך התקופה הקובעת כהגדרתה המוצעת.

להגדרה "עצמאי בעל עסק חדש" – בשים לב לנתונים הנדרשים לשם קביעת זכאות למענק, וכדי לאפשר מתן

⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

¹⁰ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.

¹¹ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

¹² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

- (1) הוא היה בעל שליטה כהגדרתו בסעיף 32(9)(א) (3) לפקודה, בחברת המעטים, והחזיק במניות החברה;
- (2) שולמה לו הכנסת עבודה על ידי חברת המעטים שהוא בעל שליטה בה;
- "תושב ישראל" – כהגדרתו בפקודה, לרבות אזרח ישראלי כהגדרתו בסעיף 3א לפקודה שהוא תושב אזרח כהגדרתו בסעיף האמור;
- "התקופה הקובעת" – תקופה של שישה חודשים שתחילתה במועד הקובע וסיומה לפני תחילתה של תקופה הזכאות; לעניין זה, "המועד הקובע" – כל מועד החל בתקופה שבין יום א' באלול התשע"ט (1 בספטמבר 2019) ליום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019);
- "תקופת הזכאות" – כל אחת מהתקופות המפורטות להלן, לפי העניין, ובלבד ששר האוצר קבע בצו כי יינתן לגביה מענק;
- (1) התקופה שמיום ז' באייר התש"ף (1 במאי 2020) עד יום ח' בתמוז התש"ף (30 ביוני 2020);
- (2) התקופה שמיום ט' בתמוז התש"ף (1 ביולי 2020) עד יום י"א באלול התש"ף (31 באוגוסט 2020);
- (3) התקופה שמיום י"ב באלול התש"ף (1 בספטמבר 2020) עד יום י"ג בחשוון התשפ"א (31 באוקטובר 2020);
- (4) התקופה שמיום י"ז בחשוון התשפ"א (1 בנובמבר 2020) עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020);
- (5) התקופה שמיום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021) עד יום ט"ז באדר התשפ"א (28 בפברואר 2021);
- (6) התקופה שמיום י"ז באדר התשפ"א (1 במרס 2021) עד יום י"ח באייר התשפ"א (30 באפריל 2021);
- (7) התקופה שמיום י"ט באייר התשפ"א (1 במאי 2021) עד יום כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021).

18. כה. עצמאי שבשנת 2019 מלאו לו 20 שנים או יותר, יהיה זכאי למענק לעצמאי לפי הוראות פרק זה לשם סיוע בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה (בפרק זה – מענק סיוע לעצמאי), בעד תקופת זכאות אחת או יותר, אם מתקיימים לגביו כל אלה:

מענק סיוע לעצמאי

ד ב ר י ה ס ב ר

הזכאות הראשונה מתחילה ביום ז' באייר התש"ף (1 במאי 2020), ותקופת הזכאות האחרונה מסתיימת ביום כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021).

לסעיף 18. כה המוצע

מוצע לקבוע תנאים לקבלת מענק סיוע לעצמאי. מוצע לקבוע כי עצמאי שיהיה זכאי לקבלת מענק סיוע לפי פרק זה, לשם סיוע בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, הוא עצמאי אשר בשנת המס 2019 מלאו לו 20 שנים ומתקיימים לגביו התנאים כמפורט להלן:

להגדרה "התקופה הקובעת" – מוצע להגדיר את התקופה הקובעת כתקופה של שישה חודשים שתחילתה במועד הקובע וסיומה לפני תחילתה של תקופה הזכאות כהגדרתה המוצעת; לעניין זה, "המועד הקובע" הוא כל מועד החל בתקופה שבין יום א' באלול התשע"ט (1 בספטמבר 2019) ליום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019);

להגדרה "תקופת הזכאות" – מוצע למנות את התקופות, בנות חודשיים כל אחת, המזכות עצמאי או שכיר בעל שליטה במענק, בהתאם להוראות פרק ג', 3, ובלבד ששר האוצר קבע בצו כי יינתן מענק בעד אותן תקופות. תקופת

(1) הכנסתו החייבת לשנת המס 2018, ולעניין עצמאי בעל עסק חדש – הכנסתו החייבת לשנת המס 2019, אינה עולה על 640,000 שקלים חדשים; היתה לעצמאי ולבן זוגו הכנסה חייבת שאינה הכנסה מיגיעה אישית, יראו, לעניין פסקה זו, מחצית מאותה הכנסה חייבת כהכנסה חייבת של כל אחד מבני הזוג;

(2) הכנסתו החודשית הממוצעת מעסק עולה על 714 שקלים חדשים;

(3) מחזור עסקאותיו בתקופת הזכאות נמוך ממחזור עסקאותיו באותם חודשים בשנת 2019 (בפסקה זו – תקופת הבסיס), בסכום העולה על 40% ממחזור העסקאות בתקופת הבסיס; לעניין עצמאי שהחל לעסוק בעסק או במשלח יד לאחר היום הראשון בתקופת הבסיס יראו את מחזור העסקאות בתקופת הבסיס כמחזור עסקאותיו מיום תחילת העיסוק כאמור עד יום ד' באדר התש"ף (29 בפברואר 2020), מחולק במספר חודשי העיסוק כאמור ומוכפל ב"2";

(4) לא מתקיימים לגביו בשנת המס 2018, ולעניין עצמאי בעל עסק חדש – בשנת המס 2019, הסייגים הקבועים בסעיף 17א, בשינויים המחויבים;

(5) הוא הגיש עד מועד הגשת התביעה למענק לפי סעיף 18 כט דוח לפי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 2018, ולעניין עצמאי בעל עסק חדש – הוא הגיש דוח כאמור לשנת המס 2019, והכול אם היה חייב בהגשת דוח כאמור לשנת המס האמורות, לפי העניין, בהתאם להוראות הפקודה;

ד ב ר י ה ס ב ר

גם שיטת חישוב חלופית לירידה במחזור העסקאות בעבור מי שפתח את עסקו לאחר תחילת מועד התקופה המקבילה אשתקד;

(4) תנאי נוסף הוא שלא מתקיימים לגבי העצמאי בשנת המס 2018, שלגביה נבחנת הכנסתו החייבת, ולגבי עצמאי בעל עסק חדש – בשנת המס 2019, הסייגים הקבועים בסעיף 17א לחוק מענק עבודה, שעניינם ניהול פנקסים שלא כדין, בשינויים המתחייבים;

(5) מוצע לקבוע תנאים נוספים שעניינם הגשת דוחות לרשויות המס הנדרשים לצורך קביעת זכאותו של העצמאי ולעמידתו בהוראות הדין החלות עליו. לפי תנאי זה העצמאי הגיש עד מועד הגשת התביעה למענק כפי שייקבע לפי סעיף 18כט, דוח לפי סעיף 131 לפקודה בעבור שנת המס 2018, ואם הוא עסק חדש – בעבור שנת המס 2019, וזאת אם היה חייב בהגשתם בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה); דוח זה משקף את ההכנסות החייבות של העצמאי שנבחנות במסגרת התנאים לקבלת מענק;

(1) נוכח מטרתו הסוציאלית של החוק מוצע לקבוע תנאי זכאות למענק ולפיו הכנסתו החייבת של העצמאי לשנת המס 2018, ולעניין עצמאי בעל עסק חדש – הכנסתו החייבת לשנת המס 2019, אינה עולה על 640,000 ש"ח בשנה; במקרה שבו לעצמאי ולבן זוגו קיימת הכנסה חייבת שאינה הכנסה מיגיעה אישית, אשר בני הזוג לא ייחסו אותה לאחד מהם ברוח שהוגש, יראו כהכנסה חייבת לעניין פסקה זו, בעבור כל אחד מבני הזוג, מחצית מאותה הכנסה חייבת משותפת;

(2) עוד מוצע לקבוע תנאי של הכנסה מינימלית הנדרשת לעצמאי מן העסק, כך שתנאי לזכאות יהיה שהכנסתו החודשית הממוצעת מהעסק, בעבור שנת המס שבה נבחנת הכנסתו החייבת, עולה על 714 ש"ח;

(3) מוצע לקבוע תנאי המצביע על ירידה של 40% במחזור העסקאות של העסק בין תקופת הזכאות לבין התקופה המקבילה אשתקד. חישוב זה נועד למדוד את ירידת מחזור העסקאות ביחס לתקופה שבה העסק פעל שלא בהשפעתו הכלכלית של נגיף הקורונה. מוצע לקבוע

(6) הוא הגיש דוח תקופתי לפי סעיפים 67 או 67א, לפי העניין, לחוק מס ערך מוסף, לתקופת הזכאות או הצהרה לפי תקנה 15 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976¹³, לשנת 2020 (בפסקה זו – הצהרת עוסק פטור), לפי העניין, אם היה חייב בהגשתם לפי חוק מס ערך מוסף; להצהרת עוסק פטור תצורף הצהרה על קיום התנאי האמור בפסקה (3).

שכיר בעל שליטה בחברת מעטים שבשנת 2019 מלאו לו 20 שנים או יותר, יהיה זכאי למענק לשכיר בעל שליטה בחברת מעטים לפי הוראות פרק זה, לשם סיוע בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה (בפרק זה – מענק סיוע לשכיר בעל שליטה), בעד תקופת זכאות אחת או יותר, אם מתקיימים לגביו כל אלה:

(1) סכום הכנסתו החייבת לשנת המס 2018 בצירוף חלק הכנסתה החייבת של חברת המעטים שבה הוא בעל שליטה בשנה זו, השווה לחלקו היחסי, במישרין או בעקיפין, בקבלת זכויות לרווחים בחברה (בסעיף זה – הכנסה חייבת לשכיר בעל שליטה), ולעניין שכיר בעל שליטה בחברת מעטים חדשה – הכנסתו החייבת של השכיר בעל השליטה לשנת המס 2019, אינה עולה על 640,000 שקלים חדשים; היתה לשכיר בעל שליטה ולבן זוגו הכנסה חייבת שאינה הכנסה מייגיעה אישית, יראו, לעניין פסקה זו, מחצית מאותה הכנסה חייבת כהכנסה חייבת של כל אחד מבני הזוג;

(2) הכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו עולה על 714 שקלים חדשים;

ד ב ר י ה ס ב ר

החלק של הכנסתה החייבת של חברת המעטים שבה הוא בעל שליטה בשנה זו, השווה לחלקו היחסי, במישרין או בעקיפין, בקבלת זכויות לרווחים בחברה, באותה שנה (להלן – הכנסה חייבת לשכיר בעל שליטה) אינה עולה על 640,000 שקלים חדשים. זאת, כדי לכלול את כלל הכנסות שלו מהעסק, בדומה לעצמאי. באופן דומה, מוצע לקבוע מנגנון חישוב חלופי לעניין שכיר בעל שליטה בחברת מעטים חדשה – שלגביו נדרש שהכנסתו החייבת לשנת המס 2019 אינה עולה על הסכום האמור. כמו כן, בדומה לעצמאי, במקרה שבו לשכיר בעל השליטה ולבן זוגו קיימת הכנסה חייבת שאינה הכנסה מייגיעה אישית, אשר בני הזוג לא ייחסו אותה לאחד מהם ברוח שהוגש, יראו כהכנסה חייבת לעניין פסקה זו, בעבור כל אחד מבני הזוג, מחצית מאותה הכנסה חייבת משותפת;

(2) עוד מוצע לקבוע תנאי של הכנסה מינימלית כך שתנאי ליזמות יהיה שהכנסתו החודשית הממוצעת של השכיר בעל השליטה, בעבור שנת המס שבה נבחנת הכנסתו החייבת, עולה על 714 ש"ח;

מענק סיוע לשכיר בעל שליטה בחברת מעטים

(6) העצמאי הגיש דוח תקופתי לפי סעיפים 67 או 67א, לפי העניין, לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן – חוק מס ערך מוסף) בעבור תקופת הזכאות שבשלה הגיש בקשה לקבלת מענק, לחלופין, עוסק פטור אשר אינו מדווח באופן שוטף על עסקאותיו מדי חודש, חייב בהגשת הצהרה לפי תקנה 15 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976, בעבור שנת המס 2020, אם היה חייב בהגשתה בהתאם לחוק מס ערך מוסף; להצהרת עוסק פטור תצורף הצהרה על קיום התנאי האמור בפסקה (3).

לסעיף 18כז המוצע

בדומה לתנאי הזכאות שנקבעו בעבור עצמאי, מוצע לקבוע תנאי זכאות בעבור שכיר בעל שליטה בחברת מעטים. מוצע לקבוע כי יהיה זכאי לקבלת מענק סיוע לפי פרק זה, לשם סיוע בתקופת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שכיר בעל שליטה אשר בשנת המס 2019 מלאו לו 20 שנים או יותר, ומתקיימים לגביו התנאים האלה:

(1) כאמור, בשל מטרתו הסוציאלית של החוק מוצע לקבוע תנאי כי הכנסתו החייבת בשנת 2018, בצירוף

¹³ ק"ת התשל"ו, עמ' 946 ועמ' 1082.

(3) מחזור עסקאותיה של חברת המעטים שבה הוא בעל שליטה, בתקופת הזכאות, נמוך ממחזור עסקאותיה באותם חודשים בשנת 2019 (בפסקה זו – תקופת הבסיס). בסכום העולה על 40% ממחזור עסקאותיה בתקופת הבסיס; לעניין חברה שהחלה לעסוק בעסק או במשלח יד לאחר היום הראשון בתקופת הבסיס, יראו את מחזור עסקאותיה בתקופת הבסיס כמחזור עסקאותיה מיום תחילת העיסוק כאמור עד יום ד' באדר התש"ף (29 בפברואר 2020), מחולק במספר חודשי העיסוק כאמור ומוכפל ב-2;

(4) לא מתקיימים לגבי חברת המעטים שבה השכיר הוא בעל שליטה, בשנת המס 2018, ולעניין חברת מעטים חדשה – בשנת המס 2019, הסייגים הקבועים בסעיף 17א, בשינויים המחויבים;

(5) חברת המעטים והשכיר בעל שליטה בה הגישו עד מועד הגשת התביעה למענק לפי סעיף 18כט, דוח לפי סעיף 131 לפקודה, לשנת המס 2018, ולעניין חברת מעטים חדשה – הגישו דוח כאמור לשנת המס 2019 בהתאם להוראות הפקודה;

(6) חברת המעטים שבה השכיר הוא בעל שליטה הגישה דוח תקופתי לפי סעיפים 67 או 67א, לפי העניין, לחוק מס ערך מוסף, לתקופת הזכאות;

(7) (1) על פי הדיווח החודשי שהוגש למוסד לביטוח לאומי היה השכיר בחברת המעטים בעל שליטה בחברה מסוימת כמשמעותו בסעיף 6ב לחוק הביטוח הלאומי, בתקופת הזכאות ובמהלך ששת החודשים שקדמו לה, והוא לא זכאי לדמי אבטלה או למקדמה על חשבון דמי אבטלה בעד הכנסותיו כבעל שליטה באותה חברה, לגבי תקופות אלה, בשל הוראות סעיף 6ב לחוק הביטוח הלאומי;

ד ב ר י ה ס ב ר

(3) עוד מוצע לקבוע תנאי המצביע על ירידה של 40% במחזור העסקאות של חברת המעטים שבה השכיר הוא בעל שליטה, בין תקופת הזכאות לבין התקופה המקבילה אשתקד. חישוב זה נועד למדוד את ירידת מחזור העסקאות ביחס לתקופה שבה העסק פעל שלא בהשפעתו הכלכלית של נגיף הקורונה. מוצע לקבוע גם שיטת חישוב חלופית לירידה במחזור העסקאות בעבור חברת מעטים שפעילותה החלה לאחר תחילת מועד התקופה המקבילה אשתקד;

(6) חברת המעטים שבה השכיר הוא בעל שליטה הגישה דוח תקופתי לפי סעיפים 67 או 67א, לפי העניין, לחוק מס ערך מוסף, בעבור תקופת הזכאות שבשלה הגיש בעל השליטה בקשה לקבלת מענק;

(7) השכיר היה בעל שליטה בחברה מסוימת כמשמעותו בסעיף 6ב לחוק הביטוח הלאומי, בתקופת הזכאות שבשלה הוא מגיש תביעה למענק ובמהלך ששת החודשים שקדמו לה, על פי הדיווח החודשי שהוגש למוסד לביטוח לאומי. מאחר שהמענק נועד לתת סיוע למי שאינו זכאי לדמי אבטלה או ביטוח לאומי, מוצע לקבוע תנאי בנוגע לאי-קבלת דמי אבטלה או מקדמה על חשבון דמי אבטלה, ביחס לתקופה הקובעת ולתקופת הזכאות.

(4) לא מתקיימים לגבי חברת המעטים שבה השכיר הוא בעל שליטה, בשנת המס 2018, שלגביה נבחנת הכנסתו החייבת – ויחס לעצמאי בעל עסק חדש – בשנת המס 2019, הסייגים הקבועים בסעיף 17א לחוק מענק עבודה, שעניינם ניהול פנקסים שלא כדין, בשינויים המתחייבים;

(5) חברת המעטים והשכיר הגישו, עד מועד הגשת התביעה למענק לפי סעיף 18כט, דוח לפי סעיף 131 לפקודה בעבור שנת המס 2018, ואם הוא עסק חדש – בעבור שנת המס 2019, בהתאם להוראות הפקודה; דוח זה משקף את

(2) המנהל רשאי לדרוש מהמוסד לביטוח לאומי מידע לצורך בדיקת התקיימות התנאי האמור בפסקת משנה (1); אדם שהגיע אליו מידע לפי פסקה זו לא יעשה שימוש במידע אלא למטרת בדיקת התקיימות התנאי האמור; המידע יימחק עם תום הצורך בו.

18כז. (א) מענק סיוע לעצמאי יהיה בסכום השווה למכפלת 0.7 בסכום השווה לפעמיים הכנסתו החודשית הממוצעת מעסק, ובלבד שלא יעלה על 15,000 שקלים חדשים; ואולם לגבי עצמאי אשר הכנסתו החודשית הממוצעת מעסק עולה על 40,000 שקלים חדשים, יופחת מהסכום האמור סכום השווה למכפלת 0.375 בסכום שבו עולה הכנסתו החודשית הממוצעת מעסק על 40,000 שקלים חדשים.

סכום המענק לעצמאי

(ב) שולם לעצמאי הזכאי למענק לפי סעיף זה, מענק לפי החלטת הממשלה, יופחת סכום המענק ששולם כאמור מסכום המענק לפי סעיף קטן (א), המשתלם בעד תקופת הזכאות הראשונה שלו.

18כח. (א) מענק סיוע לשכיר בעל שליטה בחברת מעטים יהיה בסכום השווה למכפלת 0.7 בסכום השווה לפעמיים הכנסת עבודה חודשית ממוצעת לשכיר בעל שליטה בחברת מעטים (בסעיף זה – הכנסת עבודה חודשית ממוצעת), ובלבד שלא

סכום המענק לשכיר בעל שליטה בחברת מעטים

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 18כח המוצע

מוצע לקבוע כי מענק סיוע לשכיר בעל שליטה יהיה בסכום השווה ל-70% מפעמיים הכנסת עבודה חודשית ממוצעת לשכיר בעל שליטה (להלן – הכנסת עבודה חודשית ממוצעת), אך לא יותר מ-15,000 שקלים חדשים. ואולם לגבי שכיר בעל שליטה אשר הכנסת עבודה חודשית ממוצעת שלו עולה על 40,000 שקלים חדשים, יופחת מהסכום האמור סכום השווה למכפלה של 0.375 בסכום שבו עולה הכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו על 40,000 שקלים חדשים. עוד מוצע לקבוע כי על אף האמור בסעיף קטן (א), מענק סיוע לשכיר בעל שליטה בחברת מעטים לא יעלה על סכום המענק שלו היה זכאי השכיר לפי סעיף 18כז אילו היו רואים בהכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו, אשר נצמחה לו בשנת 2018 או 2019, לפי העניין, מחברת מעטים אחת או יותר שבה היה בעל שליטה, הכנסה חודשית ממוצעת מעסק שנצמחה אצלו באותה תקופה, בשינויים המחויבים. מטרתה של תוספת זו היא מניעת ניצול לרעה של הכללים למתן המענק בידי מי שפועל תחת כמה ישויות

מוצע לקבוע כי המנהל יהיה רשאי לדרוש מהביטוח הלאומי מידע לצורך בדיקת התקיימות התנאי האמור בפסקה (1); עוד מוצע, כדי לוודא כי המידע יעבור רק למטרה שלשמה הוא הועבר, לקבוע כי אדם שהגיע אליו מידע לפי סעיף זה, לא יעשה בו שימוש, אלא למטרת בדיקת התקיימות התנאי האמור וכן כי המידע יימחק עם תום הצורך בו.

לסעיף 18כז המוצע

מוצע לקבוע כי מענק הסיוע לעצמאי יהיה בסכום השווה ל-70% מפעמיים הכנסתו החודשית הממוצעת מעסק, אך לא יותר מ-15,000 שקלים חדשים. ואולם לגבי עצמאי שהכנסתו החודשית הממוצעת מעסק עולה על 40,000 שקלים חדשים, יופחת מהסכום האמור סכום השווה למכפלת 0.173 בסכום שבו עולה הכנסתו החודשית הממוצעת מעסק על 40,000 שקלים חדשים.

יעלה על 15,000 שקלים חדשים; ואולם לגבי שכיר בעל שליטה בחברת מעטים אשר הכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו עולה על 40,000 שקלים חדשים, יופחת מהסכום האמור סכום השווה למכפלת 0.375 בסכום שבו עולה הכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו על 40,000 שקלים חדשים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מענק סיוע לשכיר בעל שליטה בחברת מעטים לא יעלה על סכום המענק שלו היה זכאי השכיר לפי סעיף 18כז אילו היו רואים בהכנסת העבודה החודשית הממוצעת שלו, אשר נצמחה לו בשנת 2018 או 2019, לפי העניין, מחברת מעטים אחת או יותר שבה היה בעל שליטה, הכנסה חודשית ממוצעת מעסק שנצמחה אצלו באותה תקופה, בשינויים המחויבים.

(ג) שולם לשכיר בעל שליטה בחברת מעטים הזכאי למענק לפי סעיף זה, מענק לפי החלטת הממשלה, יופחת סכום המענק ששולם מסכום המענק לפי סעיף קטן (א), המשתלם בעד תקופת הזכאות הראשונה שלו.

18כט. (א) מנהל רשות המסים יקבע את המועד שהחל ממנו יהיה ניתן להגיש תביעה למענק בעד כל אחת מתקופות הזכאות (בפרק זה – תביעה למענק); קביעת המנהל על המועד כאמור תפורסם גם באתר האינטרנט של רשות המסים.

תביעה למענק

(ב) עצמאי או שכיר בעל שליטה יגיש למנהל תביעה למענק בתוך 90 ימים מהמועד שקבע המנהל לפי סעיף קטן (א).

(ג) המנהל רשאי להאריך את התקופה להגשת תביעה למענק בתקופה נוספת אחת או יותר, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלה על 180 ימים; קביעת המנהל על הארכת התקופה כאמור תפורסם גם באתר האינטרנט של רשות המסים.

(ד) תביעה למענק תוגש בטופס מקוון שקבע המנהל ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת עמידתו של העצמאי או השכיר בעל שליטה, לפי העניין, בתנאים לקבלת המענק ולשם תשלום המענק בהתאם להוראות פרק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 18כט המוצע

מוצע לקבוע כי מנהל רשות המסים יקבע את המועד שהחל ממנו יהיה ניתן להגיש תביעה למענק בעד כל אחת מתקופות הזכאות (להלן – תביעה למענק). קביעת המנהל כאמור תפורסם ברשומות וכן באתר האינטרנט של רשות המסים.

עוד מוצע כי תביעה למענק תוגש בתוך 90 ימים מהמועד שקבע המנהל לפי סעיף קטן (א), והמנהל רשאי להאריך את התקופה להגשת תביעה בתקופה אחת נוספת או יותר, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלו על 180 ימים.

כשכיר בעל שליטה בכמה חברות, לעתים נוסף על פעילותו כעצמאי ולעתים כשכיר בעל שליטה בלבד. סכום המענק לזכאי כאמור בשל פעילותו מכלל עסקיו השונים, לא יוכל לעלות על סכום המענק אשר היה משתלם לו הייתה מבוצעת כלל פעילותו של הזכאי תחת הישגיות השונות, במסגרת אחת של עסקיו כעצמאי.

עוד מוצע לקבוע כי אם שולם לעצמאי הזכאי למענק לפי סעיף זה, מענק לפי החלטת הממשלה המוגדרת לעיל, יופחת סכום המענק ששולם לו מסכום המענק המשתלם לתקופת הזכאות הראשונה שלו לפי פרק זה.

<p>18ל. (א) הגיש עצמאי או שכיר בעל שליטה בחברת מעטים, למנהל, תביעה למענק, יקבע המנהל בהקדם ולא יאוחר מתום חמישה ימים ממועד הגשת התביעה, את זכאותו של העצמאי או של השכיר בעל שליטה בחברת מעטים למענק, ואת סכומו.</p> <p>(ב) המנהל רשאי, ביוזמתו או לפי דרישת העצמאי או השכיר בעל שליטה בחברת מעטים, לתקן את קביעתו כאמור בסעיף זה, אם התגלו עובדות חדשות או אם מצא כי נפלה טעות בקביעה זו.</p>	<p>קביעת זכאות למענק</p>
<p>18ל. נקבעה זכאותו של עצמאי או של שכיר בעל שליטה בחברת מעטים, למענק סיוע לעצמאי, או למענק סיוע לשכיר בעל שליטה, ישולם המענק כאמור בהקדם ולא יאוחר מתום חמישה ימים ממועד קביעת הזכאות כאמור בסעיף 18ל, באמצעות רשות המסים בישראל, או באמצעות משרד ממשלתי אחר, אם ניתנה לכך הסכמה מאת המנהל, מאת השר הממונה על המשרד הממשלתי ומאת המנהל הכללי של אותו משרד, על ידי זיכוי חשבון הבנק של העצמאי או השכיר בעל שליטה שפרטיו היו בידי המנהל או בידי המשרד הממשלתי, לפי העניין, ואושרו על ידי העצמאי או השכיר בעל שליטה.</p>	<p>תשלום המענק</p>
<p>18ל. סעיפים 10 ו-11 יחולו, בשינויים המחויבים, לגבי מענק סיוע לעצמאי ומענק סיוע לשכיר בעל שליטה.</p>	<p>השגה וערעור</p>
<p>18ל. סעיף 13 יחול, בשינויים המחויבים, לגבי מענק סיוע לעצמאי ומענק סיוע לשכיר בעל שליטה.</p>	<p>תשלום ביתר</p>
<p>18ל. סעיף 14 יחול, בשינויים המחויבים, לגבי מענק סיוע לעצמאי ומענק סיוע לשכיר בעל שליטה.</p>	<p>תשלום בחסר</p>

ד ב ר י ה ס ב ר

רשות המסים בישראל או באמצעות משרד ממשלתי אחר, אם ניתנה לכך הסכמה מאת המנהל, מאת השר הממונה על המשרד הממשלתי כאמור ומאת המנהל הכללי של אותו משרד, ועל ידי זיכוי חשבון הבנק של העצמאי או השכיר בעל השליטה שפרטיו היו בידי המנהל או בידי המשרד הממשלתי, לפי העניין, ואושרו על ידי העצמאי או השכיר בעל השליטה.

לסעיף 18ל ב המוצע

בדומה לסעיף 18ל חוק מענק עבודה שהוסף בתקנות שעת חירום פעימה שנייה, מוצע להחיל את הוראות סעיפים 10 ו-11 לחוק מענק עבודה שעניינם השגה וערעור, על מענק סיוע לעצמאי ומענק סיוע לשכיר בעל שליטה.

לסעיפים 18ל עד 18ל ה המוצעים

בדומה לסעיפים 18כא, 18כג ו-18כד שהוספו לחוק מענק עבודה בתקנות שעת חירום פעימה שנייה, מוצע להחיל על מענק סיוע לפי פרק זה הוראות כלליות מתוך חוק מענק עבודה, כמפורט להלן:

תביעה למענק תוגש בטופס מקוון שקבע המנהל ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת עמידתו של העצמאי או השכיר בעל שליטה, לפי העניין, בתנאים לקבלת המענק ולשם תשלום המענק בהתאם להוראות פרק ג'.

לסעיף 18ל ה המוצע

מוצע לקבוע כי המנהל יקבע את זכאותם של עצמאי ושכיר בעל שליטה אשר הגישו בקשה לקבלת מענק לפי פרק ג', בהקדם, ולא יאוחר מתום 5 ימים ממועד הגשת הבקשה, וכן את סכום המענק שלו הם זכאים.

מוצע להסמיך את המנהל לקבוע, הן מיוזמתו והן לפי דרישת העצמאי או השכיר בעל השליטה, לתקן את קביעתו כאמור בפסקה (א), אם התגלו עובדות חדשות או אם מצא כי נפלה טעות בקביעה זו.

לסעיף 18ל ו המוצע

מוצע לקבוע כי תשלום המענק לעצמאי או לשכיר בעל שליטה, אשר נקבעה זכאותו למענק לפי פרק ג', יהיה בהקדם ולא יאוחר מתום 5 ימים ממועד קביעת הזכאות לפי סעיף 18ל. תשלום המענק יהיה באמצעות

18.לה. (א) על אף הוראות כל דין, מענק סיוע לעצמאי ומענק סיוע לשכיר בעל שליטה, לא ייחשבו כהכנסה לעניין החיקוקים האמורים בסעיף 16(א), למעט לעניין הפקודה.

(ב) מענק סיוע לעצמאי ומענק סיוע לשכיר בעל שליטה לא ייחשבו כחלק ממחיר עסקאותיו של עוסק לפי סעיף 12 לחוק מס ערך מוסף.

(ג) סעיף 16(ב) יחול, בשינויים המחויבים, לגבי מענק סיוע לעצמאי ומענק סיוע לשכיר בעל שליטה.

18.לו. (א) הוראות סעיפים 18לב עד 18לד ו-18לה(א) ו-(ב) יחולו על מענק סיוע לפי החלטת הממשלה ששולם לעצמאי או לשכיר בעל שליטה בחברת מעטים, בעד חודשים מאי עד יוני 2020 (בסעיף זה – תקופת הזכאות לפי החלטת הממשלה).

(ב) הוראות סעיף 18לה(ג) יחולו על מענק סיוע כאמור בסעיף קטן (א) ששולם לעצמאי או לשכיר בעל שליטה בחברת מעטים לאחר יום תחילתו של פרק זה, בעד תקופת הזכאות לפי החלטת הממשלה.

הוראות לעניין מענק סיוע לעצמאי ולשכיר בעל שליטה בחברת מעטים לפי החלטת הממשלה

ד ב ר י ה ס ב ר

למעט לשם תשלום מזונות בידי עובד הזכאי למענק, נוסף על כך, מענק המשולם לחשבון הבנק של הזכאי לפי הוראות סעיף 18 ולא אינו ניתן לעיקול או לשעבוד, וזאת בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף, כך שאת כספי מענק הסיוע לא יהיה אפשר לעקל במשך 90 ימים מיום התשלום.

לסעיף 18 המוצע

מוצע לקבוע הוראות מיוחדות שיחולו על מענק סיוע ששולם לעצמאי או לשכיר בעל שליטה לפי החלטת הממשלה (להלן – המענק המינהלי). מוצע לקבוע כי מנגנון ההשגה והערעור שנקבע בפרק 3' המוצע יחול גם על המענק המינהלי וזאת גם אם שולם לפני כניסת פרק זה לתוקף. באופן דומה, מוצע להחיל גם את הוראות סעיף 18לו(א) ו-(ב) לחוק מענק עבודה הקובעות כי לא יראו במענק הסיוע כהכנסה לצורך החיקוקים המנויים בסעיף 16(א) לחוק מענק עבודה וכי בחישוב מחיר עסקאותיו של עצמאי או שכיר בעלי שליטה לא יביאו בחשבון את מענק הסיוע וזאת אף אם המענק שולם לפני כניסת פרק זה לתוקף. לבסוף, מוצע לקבוע כי ההגנות מפני עיקולים ושעבודים לפי סעיף 16(ב) לחוק מענק עבודה יחולו על מענק מינהלי ששולם אחרי כניסת פרק זה לתוקף, וזאת כדי לא להחיל הוראות המשנות את זכויותיהם של נושים ביחס למענק שכבר שולם כאשר המצב המשפטי לא אסר על עיקול.

(1) סעיפים 10 ו-11 לחוק מענק עבודה שעניינם הגשת השגה על קביעת המנהל וערעור לפני בית המשפט המחוזי על החלטת המנהל בהשגה;

(2) סעיף 13 לחוק מענק עבודה ולפיו תשלום מענק סיוע ששולם ביתר לעצמאי או לשכיר בעל שליטה, יוחזר לרשות המסים בתוספת הפרשי הצמדה, וביחס למי שמנהל רשות המסים שוכנע שפעל כדי לקבל את המענק במרמה – בתוספת הפרשי הצמדה וכן ריבית. עוד מוצע לקבוע, כי למנהל תהיה אפשרות לגבות סכום זה לפי פקודת המיסים (גבייה). כן מוצע לקבוע כי המנהל יהיה רשאי לוותר על גביית סכום ששולם ביתר ממי ששולם לו סכום יתר ואשר לא פעל במרמה, או על הצמדתו, אם מצא שהדבר צודק בהתחשב בנסיבות העניין.

(3) סעיף 14 לחוק מענק עבודה ולפיו סכום מענק סיוע ששולם בחסר לעצמאי או לשכיר בעל שליטה ישולם לעובד בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, מהיום שבו שולם המענק בחסר ועד להשלמת הסכום החסר;

(4) סעיף 16(א) לחוק מענק עבודה שלפיו מענק סיוע לא ייחשב כהכנסה לעניין חוקים סוציאליים אחרים. כלומר, מענק סיוע לעצמאי ומענק סיוע לשכיר בעל שליטה, לא ייחשבו לעניין בחינת זכאות לגמלאות לפי אותם חוקים. כמו כן, מוצע להחיל על מענק סיוע שישולם לפי פרק זה את הוראות סעיף 16(ב) לחוק מענק עבודה, הקובע כי הזכות למענק סיוע אינה ניתנת להעברה, לשעבוד או לעיקול.

18לז. (א) על אף האמור בפרק זה, רשאי המנהל לקבוע כי לגבי תביעה למענק בעד תקופות הזכאות המנויות בפסקאות (4) עד (7) להגדרה "תקופת הזכאות", תובא בחשבון שנת המס 2019 במקום שנת המס 2018, לעניין ההוראות המפורטות להלן:

- (1) ההגדרה "הכנסת עבודה חודשית ממוצעת" או ההגדרה "הכנסה חודשית ממוצעת מעסק" לפי סעיף 18כד;
 - (2) חישוב הכנסה חייבת לפי סעיפים 18כה(1) או 18כו(1);
 - (3) סעיפים 18כה(4) או 18כו(4), לעניין התקיימות הסייגים הקבועים בסעיף 17א;
 - (4) סעיפים 18כה(5) או 18כו(5), לעניין הגשת דוח לצורך קביעת זכאות למענק.
- (ב) קביעת המנהל לפי סעיף קטן (א) תפורסם גם באתר האינטרנט של רשות המסים.

ד ב ר י ה ס ב ר

ולא שנת המס 2018. יובהר, כי אין מדובר בקביעה פרטנית ביחס לתביעה מסוימת אלא בקביעה כללית. קביעת המנהל כאמור תפורסם גם באתר האינטרנט של רשות המסים.

לסעיף 18לז המוצע

מוצע להסמיך את מנהל רשות המסים לקבוע כי ביחס להוראות המנויות בסעיף זה תובא בחשבון שנת המס 2019

"הפרשי הצמדה וריבית" – כהגדרתם בסעיף 159א(א) לפקודה;

"חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹⁴;

"חוק מס ערך מוסף" – חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976¹⁵;

"מוסד ציבורי זכאי" – מוסד ציבורי כהגדרתו בסעיף 9(2) לפקודה, שמתקיימים בו שני אלה:

- (1) שלישי לפחות מהכנסתו בשנת המס 2018, כפי שדווחה בדוח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה, ואם הגיש דוח כאמור לגבי ההכנסה לשנת המס 2019, לפני יום הגשת התביעה לקבלת מענק לפי פרק זה – שלישי מהכנסתו בשנת המס 2019 כפי שדווחה באותו דוח, לא היה מתמיכות ותרומות;
- (2) עיקר הכנסתו בשנת המס 2018, כפי שדווחה בדוח שהגיש לפי סעיף 131 לפקודה, ואם הגיש דוח כאמור לגבי שנת המס 2019 לפני יום הגשת התביעה לקבלת מענק לפי פרק זה – עיקר הכנסתו בשנת המס 2019, שאינה הכנסה מתמיכות ותרומות, התקבלה ממכירת שירותים או מוצרים שהתמורה בשלהם מתקבלת באופן שוטף ובמהלך רוב חודשי השנה;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפרק ז'

כללי

במסגרת ההתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה החדש הוטלו הגבלות משמעותיות על המשק וביניהן ההגבלה על פתיחת מקומות עבודה ועל התייצבות של עובדים במקומות עבודתם. הגבלות אלה יחד עם המשך התפשטות הנגיף והחשש הבריאותי לא מאפשרים לקיים שגרת עבודה רגילה והדבר מביא לצמצום משמעותי של הפעילות העסקית של חלק ניכר מענפי המגזר העסקי, ובכלל זה לפיטורי עובדים או להוצאתם לחופשה בלא תשלום.

עסקים שפעילותם נפגעה כאמור יכולים לצמצם את הוצאותיהם המשתנות, כגון רכישות מספקים ותשלומי שכר, ואולם יש הוצאות שאין ביכולתם להימנע מהן, ובהן תשלומי שכירות, הוצאות ביטוח, חשבונות חשמל ומים וכדומה.

יחס ההוצאות הקבועות של עסקים קטנים ביחס למחזור העסקאות גבוה יותר לעומת עסקים בינוניים וגדולים, ועל כן הם חשופים לפגיעה עקב המשבר הכלכלי בצורה משמעותית יותר. על כן, הם קיבלו מענק בעבור הוצאות קבועות כבר במסגרת החלטת הממשלה מס' 5015 מיום ל' בניסן התש"ף (24 באפריל 2020). שעניינה מענק סיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה. ואולם עם התארכות המשבר הבריאותי, וכפועל יוצא של העמקת המשבר הכלכלי, פחתה העמידות אף של העסקים הבינוניים, ולכן נדרש לתת גם להם מענה כעת.

בשעת משבר זאת נדרשים העסקים לשלם את הוצאותיהם הקבועות, אף אם אין להם כל הכנסה. בשל כך, מוצע לתת מענק לעסקים אשר כושר השרידות שלהם נמוך מלכתחילה, כדי שיסייע להם בתשלום ההוצאות הקבועות.

סעיף 7 מוצע להגדיר מונחים שונים המשמשים בפרק זה.

לעניין ההגדרה "עוסק" – מוצע להחריג מרשימת מי שעשויים להיות זכאים למענק גופים שמתוקצבים על ידי המדינה, במישרין או בעקיפין, וכן גופים שלממשלה בעלות מלאה או חלקית בהם, וזאת מתוך תפיסה שאלה נשענים בדרך זו או אחרת על המדינה. כמו כן מוצע להחריג מההגדרה חברות ממשלתיות, לנוכח השוני בינן לבין חברות עסקיות רגילות בשל בעלות המדינה במניותיהן והתרומה שיש למעורבות הממשלה על פעילותן, וכן את מי שעיסוקו במכירת זכות במקרקעין שמהווה מלאי עסקי בידו או מי שבשנות המס 2019 ו-2020 חל בחישוב הכנסתו סעיף 8א לפקודת מס הכנסה, בשל עבודה ממושכת שביצע במשך למעלה משנה; מוסדות פיננסיים שונים ותאגידי סטטוטוריים.

עוד מוצע להחריג מהגדרת "עוסק" כל עסק שדיווח לרשות המסים על סגירתו, עסק שהיתה ירידה מהותית בהוצאותיו לצורך ייצור הכנסה בעסקו, והוא דיווח על מחזור עסקאות של אפס בתקופה שבעדה הוא מבקש מענק, וכן עסק שבשלושת החודשים שקדמו לחודש מרס 2020

¹⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

¹⁵ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

”מחזור עסקאות” –

(1) לגבי מי שאינו מוסד ציבורי זכאי – מחזור עסקאות של עוסק, כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, למעט מכירות הוניות ועסקאות שדווחו בידי הקונה לפי סעיפים 20 או 21 לחוק מס ערך מוסף;

(2) לגבי מוסד ציבורי זכאי – הכנסה כהגדרתה בפקודה;

”מחזור עסקאות בשנת 2019” – מחזור עסקאות כפי שדווח לרשות המסים בישראל על פי דין לגבי שנת 2019, ולעניין כל אחד מאלה, מחזור העסקאות כמפורט לצדו:

(1) לעניין עוסק שפעילותו החלה אחרי יום כ”ד בטבת התשע”ט (1 בינואר 2019) – מחזור העסקאות שלו מיום 1 בחודש שלאחר יום תחילת הפעילות עד יום ג’ בטבת התש”ף (31 בדצמבר 2019), מחולק במספר חודשי הפעילות בשנת 2019 ומוכפל ב”12”;

(2) לעניין עוסק הרשום כשותפות לפי חוק מס ערך מוסף או עוסק הרשום כעוסק אחד עם עוסק אחר לפי סעיף 56 לחוק האמור – לפי מחזור העסקאות המאוחד של השותפות או של העוסקים הרשומים יחד, לפי העניין;

”המנהל” – מנהל רשות המסים או מי שהמנהל הסמיכו לעניין פרק זה;

”מקדם הוצאות קבועות” – אחד מאלה:

(1) לגבי עוסק – הסכום המתקבל מצירוף של שני אלה:

(א) התוצאה המתקבלת מהכפלת 0.9 ביחס שבין שני אלה:

(1) סך כל התשומות השוטפות, למעט תשומות ציוד כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף (בפרק זה – תשומות ציוד), כפי שדווח לרשות המסים בישראל לפי דין בשל שנת המס 2019;

(2) מחזור העסקאות לשנת 2019;

(ב) סכום הוצאות השכר הנחסכות מחולק במחזור העסקאות לשנת 2019;

(2) לגבי עוסק שהוא מוסד ציבורי זכאי – הסכום המתקבל מצירוף של שני אלה:

(א) סך כל ההוצאות הקשורות למכירת שירותים או מוצרים המסופקים באופן שוטף ובמהלך רוב חודשי השנה, בשל שנת המס 2018, ואם הוגש לפני יום הגשת התביעה לקבלת מענק לפי פרק זה דוח לשנת המס 2019 – סך כל ההוצאות האמורות בשל שנת המס 2019, מחולק בסך הכנסתו בשנת המס 2018 או 2019, לפי העניין;

(ב) סכום הוצאות השכר הנחסכות מחולק במחזור העסקאות לשנת 2018, ואם הוגש לפני יום הגשת התביעה לקבלת מענק לפי פרק זה דוח לשנת המס 2019 – במחזור העסקאות לשנת 2019;

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע להגדיר מהי ”תקופת זכאות” ולקבוע תקופות זכאות עוקבות, אשר כל אחת מהן נמשכת חודשיים, החל מיום ז’ באייר התש”ף (1 במאי 2020) עד יום ח’ בתמוז התש”ף (30 ביוני 2021).

דיווח על מחזור עסקאות בסכום אפס. לעסקים אלה אין עוד הוצאות קבועות שהם משלמים והמענק נועד לפצות בשלהן.

(3) לגבי עוסק הרשום כעוסק אחד עם עוסק אחר לפי הוראות סעיף 56 לחוק מס ערך מוסף – הסכום שהיה מתקבל מצירוף של שני אלה, והכול אילולא היה העוסק רשום כעוסק אחד עם עוסק אחר:

(א) התוצאה המתקבלת מהכפלת 0.9 ביחס שבין שני אלה:

(1) סך כל התשומות השיטפות, למעט תשומות ציוד, כפי שדווח לרשות המסים בישראל לפי דין בשל שנת המס 2019;

(2) סכום מחזור עסקאותיו בשנת המס 2019;

(ב) סכום הוצאות השכר הנחסכות מחולק בסכום הכנסתו לשנת המס 2019;

“מקדם השתתפות בהוצאות קבועות” –

(1) לגבי עוסק שמחזור עסקאותיו לשנת 2019 עולה על 300,000 שקלים חדשים ואינו עולה על 1,500,000 שקלים חדשים – 0.3;

(2) לגבי עוסק שמחזור עסקאותיו לשנת 2019 עולה על 1,500,000 שקלים חדשים – ההפרש שבין 1 לבין מקדם הוצאות קבועות, ולא יותר מ-0.3; המנהל רשאי לקבוע מקדם השתתפות בהוצאות קבועות אחר לגבי עוסק כאמור בפסקה זו, אם שוכנע כי מקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות לפי פסקה זו אינו משקף את ההוצאות הקבועות של העסק במקרה של אי-הפעלת עסק מסוג עיסוקו של העוסק, ובלבד שהמקדם שיקבע לא יעלה על 0.3;

(3) לגבי עוסק במסחר סיטונאי או קמעונאי בדלק – ההפרש שבין 1 לבין מקדם הוצאות קבועות, ולא יותר מ-0.075;

(4) לגבי עוסק שבשנות המס 2019 ו-2020 חל עליו הפטור לפי סעיף 33 לחוק מס ערך מוסף – ההפרש שבין 1 לבין מקדם הוצאות קבועות, ולא יותר מ-0.04; “סכום הוצאות השכר הנחסכות” – סך סכום השכר הקובע לתקופת הזכאות, בעבור כלל העובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום, שפוטרו או שעבודתם הופסקה בדרך אחרת, מוכפל ב-6;

“סכום השכר הקובע לתקופת הזכאות” – סכום השווה למכפלת 1.25 בשני אלה:

(1) שכר העבודה החודשי הממוצע של עובד שהוצא לחופשה ללא תשלום או שפוטרו, או שעבודתו הופסקה בדרך אחרת, החייב בדמי ביטוח לאומי, אשר מחושב לפי שלושת החודשים האחרונים שאותו עובד עבד בהם לפני תקופת הזכאות;

(2) היחס שבין מספר ימי העבודה בתקופת הזכאות שבהם לא עבד העובד בשל פיטוריו, בשל הוצאתו לחופשה בלא תשלום או בשל הפסקת עבודתו, לבין סך ימי העבודה בתקופת הזכאות;

“עוסק” – חייב במס כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, למעט כל אלה:

(1) גוף מתוקצב כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב;

(2) קופת חולים;

(3) תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב;

- (4) מוסד ציבורי כהגדרתו בסעיף 9(2)(ב) לפקודה, למעט מוסד כאמור שהוא מוסד ציבורי זכאי;
- (5) מי שעיסוקו במכירת זכות במקרקעין המהווה מלאי עסקי בידו או מי שבשנות המס 2019 ו-2020 חל בחישוב הכנסתו סעיף 8א לפקודה, בשל עבודה ממושכת שמשך ביצועה עולה על שנה;
- (6) מוסד פיננסי כמפורט להלן:
- (א) תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981¹⁶, לרבות תאגיד עזר כהגדרתו בחוק האמור;
- (ב) מבטח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981¹⁷;
- (ג) חבר בורסה כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹⁸;
- (ד) חברה מנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005¹⁹;
- (ה) מנהל קרן כמשמעותו בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994²⁰;
- (7) תאגיד שהוקם בחוק או לפיו;
- (8) עוסק שדיווח לרשות המסים בישראל על סגירת עסקו לפני תקופת הזכאות; לעניין זה, יראו גם עוסק שחלה ירידה ניכרת בהוצאות שהוציא לצורך ייצור הכנסה בעסקו בשל הפסקת פעילות העסק, ואשר דיווח על מחזור עסקאות בשיעור אפס לגבי תקופת הזכאות, כמי שדיווח על סגירת עסקו;
- (9) עוסק אשר דיווח לגבי שלושת החודשים שלפני חודש מרס 2020 על מחזור עסקאות בשיעור אפס;
- "הפקודה" – פקודת מס הכנסה²¹;
- "תמיכות ותרומות" – תמיכה לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, תמיכה מאת רשות מקומית, או תרומות;
- "תקופת הבסיס" – התקופה המקבילה בשנת 2019 לתקופת הזכאות;
- "תקופת הזכאות" – התקופה כמפורט בפסקה (1), וכן כל אחת מהתקופות המפורטות בפסקאות (2) עד (7) ששר האוצר קבע בצו כי יינתן לגביה מענק לפי פרק זה:
- (1) התקופה שמיום ז' באייר התש"ף (1 במאי 2020) עד יום ח' בתמוז התש"ף (30 ביוני 2020);
- (2) התקופה שמיום ט' בתמוז התש"ף (1 ביולי 2020) עד יום י"א באלול התש"ף (31 באוגוסט 2020);
- (3) התקופה שמיום י"ב באלול התש"ף (1 בספטמבר 2020) עד יום י"ג בחשוון התשפ"א (31 באוקטובר 2020);

¹⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

¹⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

¹⁸ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

¹⁹ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

²⁰ ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

²¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(4) התקופה שמיום י"ז בחשוון התשפ"א (1 בנובמבר 2020) עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020);

(5) התקופה שמיום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021) עד יום ט"ז באדר התשפ"א (28 בפברואר 2021);

(6) התקופה שמיום י"ז באדר התשפ"א (1 במרס 2021) עד יום י"ח באייר התשפ"א (30 באפריל 2021);

(7) התקופה שמיום י"ט באייר התשפ"א (1 במאי 2021) עד יום כ' בתמוז התשפ"א (30 ביוני 2021);

"תשומות שוטפות" – אחת מאלה, לפי העניין;

(1) סך כל התשומות, למעט תשומות ציוד שנרכש לצורכי העסק ושוכה בשלהן מס תשומות בהתאם לחוק מס ערך מוסף, כפי שדיווח לרשות המסים באמצעות דוח תקופתי לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, לפי העניין, לרבות תשומות החייבות בשיעור מס ערך מוסף אפס ולרבות הוצאות שדווחו בדוח לפי סעיף 131 לפקודה שאינן תשומות;

(2) לגבי עסק שמקום רישומו בעיר אילת – סך כל התשומות כפי שדווח בדוח השנתי שהוגש לפקיד השומה לגבי שנת 2018, ואם הוגש דוח כאמור לגבי שנת 2019 – כפי שדווח בדוח כאמור;

(3) לגבי עסק שפעילותו החלה בתקופה שמיום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינואר 2019) עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019) – סך כל התשומות, למעט תשומות ציוד שנרכש לצורכי העסק ונוכה בשלהן מס תשומות לפי חוק מס ערך מוסף, כפי שדווח לרשות המסים לפי דין, מיום 1 בחודש שלאחר תחילת הפעילות עד יום ג' בטבת התש"ף (31 בדצמבר 2019), מחולק במספר חודשי הפעילות בשנת 2019 ומוכפל ב־12.

8. עוסק זכאי למענק בעד השתתפות בהוצאות קבועות בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה החדש, בסכום כאמור בסעיף 9 ובהתאם להוראות פרק זה (בפרק זה – מענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות), אם מתקיימים לגביו כל אלה:

(1) מחזור עסקאותיו בשנת 2019 עולה על 18 אלף שקלים חדשים ואינו עולה על 100 מיליון שקלים חדשים;

מענק סיוע
בעד השתתפות
בהוצאות קבועות

ד ב ר י ה ס ב ר

– תקופת הבסיס) לחודשים שבעדם משולם המענק, בשל ההשפעה הכלכלית של משבר נגיף הקורונה החדש. לגבי עסק שהחל את פעילותו לאחר היום הראשון לתקופת הבסיס, תיבחן זכאותו לפי ממוצע חודשי של מחזור עסקאות על פני תקופת פעילותו עד סוף חודש פברואר 2020. זאת, כדי למקד את הסיוע לעסקים שנפגעו באופן משמעותי. כמו כן, נדרש כי העסק הגיש את הדוחות התקופתיים הנדרשים לצורך חישוב המענק וכי הוא מנהל את פנקסיו כנדרש בהתאם לדין.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי המענק יינתן לעסק אשר מחזור עסקאותיו לשנת 2019 עולה על 18,000 שקלים חדשים ואינו עולה על 100 מיליון שקלים חדשים. זאת לנוכח פרופיל ההוצאות הקבועות של העסקים במחזורי עסקאות הנמוכים מ־18,000 שקלים חדשים והיקפן הזעיר לצד זאת מוצע להגביל את מתן המענק לעסקים שמחזורם אינו עולה על 100 מיליון שקלים חדשים.

נוסף על כך, מותנה המענק בירידת מחזור עסקאות של למעלה מ־40% בחודשים המקבילים בשנת 2019 (להלן

- (2) מחזור עסקאותיו בתקופת הזכאות נמוך ממחזור עסקאותיו בתקופת הבסיס בסכום העולה על 40% ממחזור העסקאות בתקופת הבסיס; לגבי עוסק שפעילותו החלה לאחר תחילת תקופת הבסיס, יראו את מחזור העסקאות בתקופת הבסיס כמחזור עסקאותיו בתקופה שמיום 1 בחודש שאחרי תחילת פעילותו עד יום ד' באדר התש"ף (29 בפברואר 2020), מחולק במספר חודשי הפעילות בתקופה האמורה ומוכפל ב-2;
- (3) הירידה במחזורי העסקאות כאמור בפסקה (2) נגרמה כתוצאה מההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה החדש;
- (4) לא מתקיים לגביו אף אחד מאלה:

(א) הוא היה חייב בניהול פנקסים לשנת המס 2019 ולא ניהלם;

(ב) פנקסיו לשנת המס 2019 נקבעו כבלתי קבילים, בקביעה שאינה ניתנת לערר או לערעור;

(5) הוא הגיש דוח תקופתי לפי סעיפים 67 או 67א לחוק מס ערך מוסף, לתקופת הזכאות, או הצהרה לפי תקנה 15 לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976²², לשנת 2020, לפי העניין, אם היה חייב בהגשתם לפי חוק מס ערך מוסף, ולגבי עוסק שבשנות המס 2019 ו-2020 חל עליו הפטור לפי סעיף 33 לחוק מס ערך מוסף – הוא הגיש דוח שנתי לשנת המס 2018 בהתאם לסעיף 131 לפקודת מס הכנסה, אם היה חייב בהגשתו, עד יום הגשת תביעה לקבלת מענק לפי סעיף 5;

(6) העוסק החל בפעילותו לפני יום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020).

מענק הסיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות יהיה בסכומים המפורטים להלן: 9. סכום מענק הסיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות

(1) לעוסק שמחזור עסקאותיו לשנת 2019 אינו עולה על 100 אלף שקלים חדשים – 3,000 שקלים חדשים;

(2) לעוסק שמחזור עסקאותיו לשנת 2019 עולה על 100 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 200 אלף שקלים חדשים – 4,000 שקלים חדשים;

(3) לעוסק שמחזור עסקאותיו לשנת 2019 עולה על 200 אלף שקלים חדשים אך אינו עולה על 300 אלף שקלים חדשים – 6,000 שקלים חדשים;

(4) לעוסק שמחזור עסקאותיו עולה על 300 אלף שקלים חדשים – הסכומים המפורטים להלן, לפי העניין, ובלבד שלא יפחתו מ-6,000 שקלים חדשים ולא יעלו על 500 אלף שקלים חדשים:

ד ב ר י ה ס ב ר

שקלים חדשים ל-300,000 שקלים חדשים, יקבל מענק של 6,000 שקלים חדשים; ועסק שמחזור עסקאותיו עלה על 300,000 שקלים חדשים, יקבל סכומים משתנים כמפורט בסעיף, שלא יפחתו מ-6,000 שקלים חדשים ולא יעלו על 500,000 שקלים חדשים, בהתאם לשיעור הירידה במחזור העסקאות שלו, וביחס לנוסחת חישוב אשר מגלמת בתוכה מקדם נורמטיבי אשר משקף את ההוצאות הקבועות בעסק ממוצע. בשל היקף המענקים מוצע לקבוע כי שיעור המענק יוגבל לסכום של 500,000 שקלים חדשים.

סעיף 9 מוצע לקבוע את סכום המענק שלו יהיה זכאי העסק, בהתאם לגובה מחזור עסקאותיו בשנת 2019, בשל התועלת התפעולית אל מול היקף המענק שיינתן ובושים לב להיקף הרב של עסקים אלה.

באופן זה, עסק שמחזור עסקאותיו לא עלה על 100,000 שקלים חדשים, יקבל מענק של 3,000 שקלים חדשים; עסק שמחזור עסקאותיו נע בין 100,001 שקלים חדשים ל-200,000 שקלים חדשים, יקבל מענק של 4,000 שקלים חדשים; עסק שמחזור עסקאותיו נע בין 200,001

²² ק"ת התשל"ו, עמ' 946.

(א) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על 40% ואינו עולה על 60% – סכום השווה למכפלה של 0.2 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(ב) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על 60% אך אינו עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.35 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור העסקאות בתקופת הבסיס;

(ג) לעוסק ששיעור הירידה במחזור העסקאות שלו כאמור בסעיף 8(2), עולה על 80% – סכום השווה למכפלה של 0.5 במקדם ההשתתפות בהוצאות הקבועות ובמחזור עסקאות בתקופת הבסיס.

10. עוסק שהחל את פעילותו בתקופה שמיום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020) עד יום ד' באדר התש"ף (29 בפברואר 2020), זכאי למענק בעבור תקופת הזכאות בסכום כמפורט להלן, לפי העניין, והכול אם מתקיימים לגביו תנאים שקבע שר האוצר;

(1) לעניין עוסק מורשה כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף – 4,000 שקלים חדשים;

(2) לעניין עוסק פטור כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף – 3,000 שקלים חדשים.

11. (א) עוסק רשאי להגיש תביעה לקבלת מענק לפי סעיפים 8 ו-9 או 10 (להלן בפרק זה – מענק) בעבור כל אחת מתקופות הזכאות, החל ביום העשירי שלאחר תום תקופת הזכאות עד תום 90 ימים מהמועד האמור.

(ב) המנהל רשאי להאריך את התקופה המרבית להגשת תביעה כאמור בסעיף קטן (א) בתקופה נוספת, אחת או יותר, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלה על 180 ימים; קביעת המנהל על הארכה כאמור תפורסם גם באתר האינטרנט של רשות המסים.

(ג) תביעה לפי סעיף זה תוגש בטופס מקוון שקבע המנהל ותכלול את הפרטים הדרושים לשם בחינת עמידתו של העוסק בתנאים לקבלת המענק ולשם תשלום המענק לפי הוראות פרק זה.

12. (א) הגיש עוסק למנהל תביעה לקבלת מענק לפי הוראות סעיף 11, יקבע המנהל בהחלטה מנומקת את זכאותו של העוסק למענק ואת סכום המענק, לא יאוחר מתום 120 ימים ממועד הגשת התביעה.

(ב) המנהל רשאי, ביוזמתו או לפי דרישת העוסק, לתקן את קביעתו כאמור בסעיף קטן (א), אם התגלו עובדות חדשות או אם מצא כי נפלה טעות בקביעה זו.

13. נקבעה זכאותו של עוסק למענק לפי הוראות סעיף 12, ישולם לו המענק בהקדם ולא יאוחר מתום 5 ימים ממועד קביעת הזכאות כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

ימים מאותו מועד, ומוצע להסמיך את מנהל רשות המסים להאריך את התקופה להגשת תביעה בתקופות נוספות, שכולן יחד לא יעלו על 180 ימים. קביעה כאמור תפורסם, נוסף על פרסומה ברשומות, גם באתר האינטרנט של רשות המסים.

סעיפים בהתאם לאמור בתביעה שתוגש, יקבע מנהל 12 ו-13 רשות המסים, בהחלטה מנומקת, את זכאות העוסק למענק ואת סכום המענק, קביעה שהמנהל יוכל לתקן, בין ביוזמתו ובין לבקשת עוסק, אם התגלו עובדות חדשות או נמצא כי נפלה טעות בקביעתו. לפיכך, בקשות לתיקון טעות בשל עובדות חדשות או בשל

סעיף 10 מוצע כי עסק שהחל את פעילותו בחודשים ינואר או פברואר 2020 יהיה זכאי למענק בשיעור קבוע בעבור כל תקופת זכאות שבה עמד בתנאים שנקבעו, כאשר עוסק מורשה יהיה זכאי לסכום של 4,000 שקלים חדשים ועוסק פטור יהיה זכאי לסכום של 3,000 שקלים חדשים.

סעיף 11 מוצע כי תביעה לקבלת מענק תוגש בטופס מקוון, כדי להקל את הנטל הביורוקרטי על הזכאים למענק ולפשט את הליך הגשת התביעה. יהיה ניתן להגיש תביעה החל ביום העשירי שלאחר תום תקופת הזכאות (שלגביה מוגשת התביעה), ועד תום 90

14. תשלום מקדמות (א) לא הודיע המנהל לעוסק על החלטתו לפי הוראות סעיף 12(א) בתוך 21 ימים מיום הגשת התביעה, ישלם לעוסק מקדמה בשיעור של 40% מסכום המענק המגיע לעוסק להנחת דעתו של המנהל.
- (ב) לא הודיע המנהל לעוסק על החלטתו לפי סעיף 12(א) בתוך 28 ימים מיום הגשת התביעה, ישלם, נוסף על המקדמה האמורה בסעיף קטן (א), מקדמה בשיעור של 20% מסכום המענק המגיע לעוסק להנחת דעתו של המנהל.
15. אופן תשלום מענק ומקדמות המענק, והמקדמות לפי סעיף 14, ישולמו באמצעות רשות המסים בישראל, על ידי זיכוי חשבון הבנק של העוסק אשר פרטיו היו בידי המנהל.
16. תשלום ביתר (א) שולם לעוסק מענק, לרבות מקדמה, בסכום העולה על סכום המענק שהוא זכאי לו לפי פרק זה, יחזיר העוסק את ההפרש שבין סכומים אלה (בסעיף זה – סכום היתר) באמצעות רשות המסים בישראל בתוך תשעים ימים מהיום שהמציא לו המנהל דרישה להחזר, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית על סכום היתר, מיום ששולם סכום היתר עד יום ההחזר.
- (ב) על סכום היתר ועל הפרשי הצמדה והריבית כאמור בסעיף קטן (א) יחולו הוראות פקודת המסים (גבייה)²⁵, אילו היו מס.
- (ג) סכום היתר יקוזז מכל סכום המגיע לעוסק לפי הוראות פרק זה.
17. תשלום בחסר שולם לעוסק מענק בסכום הנמוך מסכום המענק שהוא זכאי לו לפי פרק זה, ישולם לעוסק ההפרש שבין סכומים אלה (בסעיף זה – סכום החסר), באמצעות רשות המסים בישראל, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית על סכום החסר, החל בתום 30 ימים מיום הגשת התביעה עד יום תשלום סכום החסר.
18. קנס בשל הגשת תביעה ביתר (א) בסעיף זה, "סכום ההפרש" – ההפרש שבין סכום המענק אשר כלל עוסק בתביעה שהגיש לפי סעיף 11 לבין סכום המענק אשר המנהל קבע שהוא זכאי לו לפי הוראות סעיף 12.
- (ב) עוסק שסכום ההפרש לגביו עולה על 50% מסכום המענק אשר כלל בתביעה שהגיש לפי סעיף 11, ולא הוכיח להנחת דעתו של המנהל שלא התרשל בעריכת התביעה שהגיש, יהיה חייב בקנס בשיעור של 50% מסכום ההפרש.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיפים מוצע כי במצב שבו שולם לעסק תשלום** 16 עד 18 העולה על הסכום שהוא זכאי לקבל בשל הירידה במחזור ההכנסות שלו, לרבות במקדמה, יחזור הסכום העודף ששולם בתוך 90 ימים בתוספת הפרשי ריבית והצמדה, וככל שלא יחזור במועד יחולו עליו הוראות פקודת המסים (גבייה) וכן יהיה ניתן לקזוז מכל תשלום שלו זכאי העסק לפי הוראות החוק המוצע.
- כמו כן מוצע כי במצב שבו שולם לעסק תשלום נמוך מהסכום שהוא זכאי לקבל בשל הירידה במחזור העסקאות שלו, ישולם לו ההפרש בתוך 30 ימים, בתוספת הפרשי ריבית והצמדה.
- עוד מוצעת בסעיף 18 להצעת החוק הוראה שנועדה למזער הגשת תביעות סרק או תביעות בסכומים עורפיים ולפיה המנהל מוסמך להטיל על עוסק שההפרש בין סכום המענק שכלל בתביעתו לבין הסכום שהמנהל קבע שהוא זכאי לו עולה על 50% מסכום המענק שתבע, קנס בשיעור
- טעות אחרת שבעובדה, יוגשו בראש ובראשונה לעיון חוזר של מנהל רשות המסים. על החלטת מנהל רשות המסים בבקשה לעיון חוזר יהיה ניתן להגיש ערר לוועדת הערר.**
- מוצע כי משנקבעה זכאותו של עוסק למענק, ישולם לו המענק בהקדם ולא יאוחר מתום 5 ימים ממועד קביעת הזכאות.
- סעיף 14 על פי המוצע, במצב שבו מנהל רשות המסים לא הודיע על קביעתו בדבר זכאות העוסק בתוך 21 ימים מיום הגשת התביעה, עליו לשלם מקדמה בשיעור של 40% מהסכום המגיע לעוסק להנחת דעתו של המנהל, ואם לא הודיע על קביעתו בתוך 7 ימים נוספים, ישלם המנהל מקדמה נוספת של 20% מאותו סכום.**
- סעיף 15 מוצע לקבוע כי המענק לפי סעיפים 8 ו-9 או 10 והמקדמות לפי סעיף 14 ישולמו באמצעות רשות המסים בישראל, על ידי זיכוי חשבון הבנק של העוסק אשר פרטיו היו בידי המנהל.**

²⁵ חוקי א"י, כרך ב', עמ' 1374.

19. מענק לפי פרק זה לא ייחשב לחלק ממחיר עסקאותיו של עוסק לפי סעיף 12 לחוק מס פטור מס ערך מוסף ערך מוסף.

20. (א) (1) הרוואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל בנוגע למענק, רשאי להגיש השגה לעובד רשות המסים שהמנהל הסמיכו לשם כך, בתוך 45 ימים מיום קבלת ההחלטה; החלטה בהשגה תהיה מנומקת ותינתן בכתב בתוך 120 ימים.
(2) ההשגות יוגשו בטופס מקוון שיקבע המנהל ויכללו את הפרטים הדרושים לשם בחינת טענותיו של מבקש המענק ועמידתו בתנאי הזכאות למענק.
(3) העובד המוסמך להחליט בהשגה רשאי לדון ולהכריע בה על פי טענות וראיות שיוגשו בכתב.

(ב) על החלטה בהשגה לפי סעיף קטן (א) ניתן לערור לפני ועדת ערר כאמור בסעיף 21, וזאת בתוך 45 ימים מיום שנמסרה לעורר ההחלטה בצירוף הודעה על זכות הערר ועל המועד להגשתו.

21. (א) שר המשפטים יקים ועדת ערר בת שני חברים, אחת או יותר, שתפקידה לדון בעררים כאמור בסעיף 20 (בסעיף זה – ועדת ערר); ואלה חברי ועדת הערר:

(1) עובד המדינה הכשיר להתמנות לשופט בית משפט שלום, שיהיה יושב הראש;

(2) נציג ציבור בעל ידע ומומחיות בתחום ראיית חשבון או כלכלה או בתחום מקצועי אחר הנוגע לעניין, שימנה שר האוצר.

(ב) ועדת הערר מוסמכת לאשר את ההחלטה שעליה עוררים, לבטלה ולקבל החלטה אחרת במקומה או להחזיר את העניין עם הוראות למנהל.

(ג) במקרה של מחלוקת בין חברי ועדת הערר, תכריע עמדת יושב הראש.

(ד) דינו של חבר ועדת הערר שאינו עובד המדינה, כדין עובד המדינה, לעניין חיקוקים אלה:

(1) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979²⁴;

(2) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1968²⁵;

ד ב ר י ה ס ב ר

רשות המסים שהמנהל הסמיכו לעניין זה, בתוך 45 ימים מיום קבלת ההחלטה. על החלטה בהשגה יהיה ניתן לערור לפני ועדת ערר שתוקם לשם כך, וזאת בתוך 45 ימים מיום שנמסרה לעורר ההחלטה האמורה והודעה בדבר וכתו לערו. ועדת הערר תוקם בידי שר המשפטים ותורכב משני חברים: עובד המדינה הכשיר להתמנות לשופט בית משפט שלום ונציג ציבור בעל מומחיות בראיית חשבון, כלכלה או תחום אחר הנוגע לעניין, שמינה שר האוצר. ומוצע שיחולו על חבר הוועדה שאינו עובד המדינה, בשבתו בוועדת ערר, הדינים הרלוונטיים מתחומי טוהר המידות. ועדת הערר תהיה מוסמכת לאשר את קביעת המנהל, לבטל אותה, לקבל החלטה אחרת או להחזיר את ההחלטה למנהל עם

של 50% מסכום ההפרש האמור, וזאת אם אותו עוסק לא הוכיח להנחת דעתו של המנהל שהוא לא התרשל בעריכת התביעה.

סעיף 19 מוצע כי מענק סיוע לעצמאים, לפי פרק זה, לא ייחשב לחלק ממחיר עסקאותיו של עוסק לפי חוק מס ערך מוסף, כלומר הוא לא יירדש לשלם בשלדו מס ערך מוסף.

סעיפים לב בשים לב להיקף החלטות הצפויות בענייני 20, מענקים, וכן בשים לב לאופיין, מוצע כי על ו-25 קביעת מנהל רשות המסים בדבר המענק וסכומו (כמו גם החלטות אחרות לפי פרק ז' לחוק המוצע) יהיה ניתן להגיש, באופן מקוון, השגה לעובד

²⁴ ס"ח התש"ם, עמ' 2.

²⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

(3) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959²⁶ – ההוראות הנוגעות לכלל עובדי המדינה;

(4) חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969²⁷ – הוראת סעיף 56(ב) לחוק.

(ה) ההוראות לפי חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992²⁸, למעט סעיפים 22(א), 37 ו-45 לחוק האמור, יחולו על ערר ועל ועדת ערר לפי פרק זה, בשינויים המחוייבים ובשינויים אלה:

(1) הסמכויות הנתונות לבית משפט מחוזי לפי סעיף 28(ד) ו-(ה) לחוק האמור יהיו נתונות לבית משפט לעניינים מינהליים;

(2) החלטה סופית של ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית משפט לעניינים מינהליים;

(3) על אף האמור בסעיף 26(ג) לחוק האמור, ועדת הערר רשאית לדון ולהחליט בערר על פי טענות וראיות שהוגשו בכתב בלבד, אם מצאה שאין בכך כדי לפגוע בעשיית צדק בעניינו של העורר;

(4) החליטה ועדת הערר לקיים דיון בהשתתפות הצדדים, רשאית היא לקיים את הדיון באמצעים טכנולוגיים אם קבע שר המשפטים לפי סעיף קטן (ה) סדרי דין לעניין קיום דיון כאמור; לעניין זה, "אמצעים טכנולוגיים" – דיון באמצעים המאפשרים העברת תמונה וקול בזמן אמת, שבהם ניתן לשמוע ולראות את המשתתפים בדיון וכן להישמע במהלכו;

(5) ועדת הערר רשאית לחייב בעל דין בהוצאות, לרבות שכר טרחת עורך דין, הוצאות נסיעה ושכר בטלה של עדים.

(ו) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות לעניין סדרי דין ודיני הראיות ולעניין סדרי המינהל בוועדת הערר לרבות בענייני אגרות.

עונשין 22. עוסק אשר הגיש תביעה למענק בטופס לפי סעיף 11 ומסר בה פרטים לא נכונים לגבי תנאי הזכאות הקבועים בסעיף 8(1), (2), (5) ו-(6), דינו – מאסר שנה.

רשות לייצג 23. סעיף 236 לפקודה יחול על ייצוג עוסק לעניין פרק זה, בשינויים המחוייבים.

המצאת הודעות 24. על המצאת הודעות לפי פרק זה יחולו הוראות סעיף 238 לפקודה.

ד ב ר י ה ס ב ר

הראיות שלפיהם תדון וכן לקבוע אגרות שישולמו בעד הגשת ערר לוועדה.

סעיף 22 מוצע לקבוע הוראה עונשית ולפיה מי שהגיש תביעה למענק ומסר במסגרתה פרטים שאינם נכונים לגבי תנאי הזכאות הקבועים בסעיף 8(1), (2), (5) ו-(6), דינו – מאסר שנה.

סעיפים 23 ו-24 מוצע להחיל את סעיף 236 לפקודה לעניין רשות לייצג עוסק לפי פרק זה ואת סעיף 238 לפקודה לעניין המצאת הודעות לפי פרק זה.

הוראותיה, וכן תהיה רשאית להשית הוצאות על בעל דין. עוד מוצע לקבוע כי ועדת הערר תהיה רשאית להחליט בערר על פי טענות וראיות שהוגשו בכתב בלבד, אם מצאה שאין בכך כדי לפגוע בעשיית צדק בעניינו של העורר. כמו כן, היה והחליטה ועדת הערר לקיים דיון בהשתתפות הצדדים, רשאית היא לקיימו באמצעים טכנולוגיים, אך זאת רק אם קבע שר המשפטים סדרי דין לעניין קיום דיון כאמור. על החלטת ועדת הערר יהיה ניתן לערער לפני בית משפט לעניינים מינהליים.

שר המשפטים יהיה ממונה על ועדת הערר, ויורשה להתקין תקנות לעניין סדרי הדין, סדרי המינהל ודיני

²⁶ ס"ח התשי"ט, עמ' 190.

²⁷ ס"ח התשכ"ט, עמ' 103.

²⁸ ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.

25. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000²⁹, בתוספת השנייה, בסופה יבוא: "28. ערעור לפי סעיף 21(ד)2 לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020".
26. על החלטת רשות המסים לפי החלטת הממשלה מס' 5015 מיום ל' בניסן התש"ף 24) (באפריל 2020), ניתן לערור לפני ועדת ערר כאמור בסעיף 21, וזאת בתוך ארבעים וחמישה ימים מיום תחילתו של החוק או מיום שנמסרה לעורר ההחלטה בצירוף הודעה על זכות הערר ועל המועד להגשתו, לפי המאוחר.

פרק ח': שונות

27. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו. ביצוע ותקנות
28. תחילתו של חוק זה ביום כניסתו לתוקף של חוק יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 תחילה והוראת שעה לשנת 2020) (תיקון מס' 2)³⁰, לעניין הגדלת ההוצאה הממשלתית, נוסף על האמור בסעיף 3ב(א1)(א)2(ב) לחוק יסוד: משק המדינה³¹, המובא בו, בסכום של 22.5 מיליארד שקלים חדשים נוספים, לפחות.

ד ב ר י ה ס ב ר

עשר מהתקציב השנתי הקודם, בתוספת הצמדה למדד המחירים לצרכן. מאחר שטרם אושר חוק התקציב לשנת הכספים 2020, והמגבלות התקציביות לשנה זו קבועות, עד לאישורו, בחוק יסוד: משק המדינה, יש צורך בתיקון חוק היסוד, לצורך יישום התכנית הכלכלית המוצעת במסגרת חוק זה, ביחס לשנת 2020. הצעת החוק לתיקון חוק היסוד מוצעת במקביל להצעת חוק זה (ר' הצעת חוק יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 והוראת שעה לשנת 2020) (תיקון מס' 2) (הצעות חוק – הממשלה, התש"ף, עמ' 424). בהתאם לכך, מוצע לקבוע כי כניסתו לתוקף של החוק המוצע, תהיה עם כניסתו לתוקף של התיקון המוצע לחוק היסוד.

לפרק ח'

בהתאם לחוק יסוד: משק המדינה, במצב שבו לא התקבל חוק התקציב לפני תחילתה של שנת הכספים, וכל עוד לא התקבל חוק התקציב, תהיה הממשלה רשאית להוציא כל חודש סכום השווה לחלק השנים

²⁹ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התש"ף, עמ' 86.

³⁰ ה"ח הממשלה, התש"ף, עמ' 424.

³¹ ס"ח התשל"ח, עמ' 206.